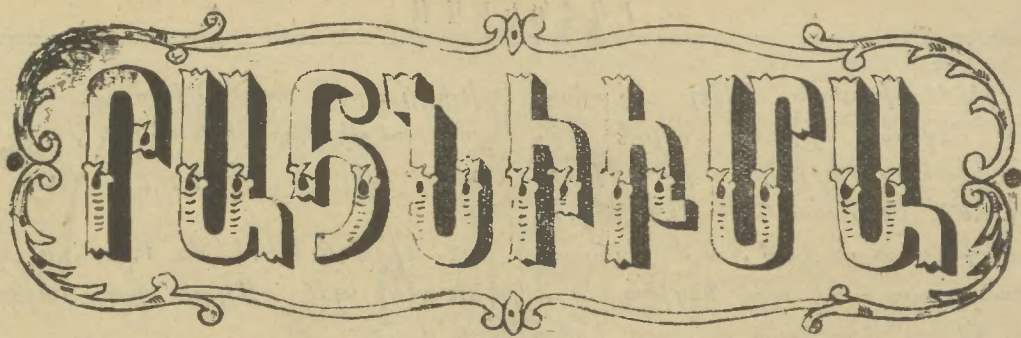

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՄԻՅԱՍԻ

ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԱԹ

ՃԻԼՏ 2

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՓԵՏՐՎԱՐ 24, 1912.

ՆՕ 8

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԹԵՍԼԻՍԷ ՏԱԻՐ
ՊԱԶԸ ՄԻԱԼԼԱՐԱ ՃԵՎԱՊ

Միևսիման պիրատերերիմիզին ֆիքրի-
նէ թէսլիսի չէրիֆ թալիմինէ տաիր պազը
սիւալլար վարիտ օլույօր քի, անլէրէ քէն-
տի նօզթաի նազարըմըզտան ճէվապ վէր-
մէմիզ իճապ էտէր:

1. Քրիստոս Աղլահըն օղլո՞ւ մի սր:՝

«Աղլահըն օղլու» թապիրինին իսթիարէ
օլտուզու աշիքեար տըր: «Աղլահըն էլի»,
«Աղլահըն կէօղիւ», «Աղլահըն թալիթը»,
«Աղլահըն քէլամը», կիպի պիր չօզ թա-
պիրլէրի հարֆիյէն ալմայըպ իսթիարէ թա-
րիգիյէն գուլլանտըզմըզ միսիլլիւ «Աղլահ
փէտէր», «Աղլահըն օղլու» վէ էմալի թա-
պիրլէր տէ պիթթապի անլէր կիպի իսթիա-
րէ տիր: Լաքին պու իսթիարէնին միւս-
թէարը եանի իմա էթմիյի խուտուս նէ՞
տիր: «Օղլու» թապիրինին շուամուլը տալի-
լիյէսի եանի մանասընտա էն մուհիմմ գըտմ
շու իքի տիր, էվիլէլա մէվճուտիյէթինին
պիր մէնպատան սուտուր էթմէսի, վէ ու-
նիէն մուհապէթ: Պիր ֆէրտին մէվճուտի-
յէթինէ սէպէպ օլան քիմնէ անա «Օղլում»
տէր: Քէզալիք պիր քիմնէ քէնտինտէն

քիւշիւք պիր քիմնէյէ մուհապէթինի
կէօթէրմէք իսթէրսէ անա «Օղլում» տէր:
Իմաի Քրիստոս փէտէրսիզ օլարազ Մէրեէմ-
տէն՝ տօղրուտան Աղլահըն թէսիւր վէ նէֆիսիյէ
տօղտուզու իշիւն փէք միւնասիպէթ իւզըրէ
անա «Աղլահըն օղլու» տէնիլիր: Պու մանատա
Հազըրէթ ի Ատէմտէ Աղլահըն օղլու թէսմիյէ
օլունուր: Հաթթա հէր ատէմ պիլէ քէն-
տի մէվճուտիյէթինի ճիւմանի փէտէրի
վաարթա օլարազ տօղրուտան Աղլահտան
ալարըզ իշիւն «Աղլահըն օղլու» թէսմիյէ
օլունապիլիր: Պունտան մատա Քրիստոս
Աղլահըն էրմէլ պիր մուհապէթ իլէ սէվ-
տիյի իշիւն Աղլահ անա «Օղլում» թէսմիյէ
էթմիշ տիր: Աղլահ պիր նէպիյէ «Խալի-
լիմ», տիկէր պիրինէ «Հապիպիմ» տէրսէ
նիշիւն Մէսիհէ «Օղլում» տէմէսի վէ պու
չէյ թէվհիտէ մուզալիր ատտ օլունսուն:
Իմաի Քրիստոս ճիւմանի փէտէրսիզ տօղ-
տուզու, վէ Աղլահ իլէ արասընտաքի մու-
հապէթ պիլճիւմիլէ էպնա ի պէշէրիւքին-
տէն քեամիլ վէ տէրին օլտուզու իշիւն օ
էն հիւքսէք մանատա Աղլահըն օղլու տըր:
Քրիստոս «Աղլահըն օղլու» թէսմիյէ է-
տիլմէսինին տահա էսասըլպիր միւնասէպէթի
շու տըր: Քրիստոս՝ Աղլահըն Քէլամընըն թէ-
հէսիւտ էթմէսի, հուլուլ վէ ինքիշաֆը
տըր տէյու ինանըյօրըզ: Լաքին Քէլամ

ուլլահ թէճէսսիւտտէն էվվէլ Ալլահտա էզէլտէն մէվճուտ օլտուղու հալտէ ազ-տէմճէ իզահ էթտիյիմիզ վէճհ իւզրէ պու Քէլամ՝ Ալլահտա հէմ թէֆէքքիւր, հէմ հայաթ ու հարաքէթ, հէմ մուհապ-պէթ էսաաը տըր : Վէ պու նօզթաի նա-զարտան Քէլամ՝ Ալլահտան սուտուր էտիպ կէրի Ալլահա ըիւճու էտէր, եանի Ալլահ-տա մաստարիյէթ վէ սուտուր վէ ըիճաթ էզէլի տիր : Շու հալտա Քէլամ՝ Ալլահ-տան սուտուր էտէր իսէ տէ, Ալլահտան այրըմազ, զիրա Քէլամ՝ Ալլահտա պիր հատիւ եանի մախլուզ մագամընտա տէյիլ, անճագ Քէլամտա վէ Քէլամ իլէ գաիմ տիր : Շէօյլէ քի Քէլամ իւզնիւմիւ Ալլահտան սուտուր էտէրսէ տէ անտէն այրը վէ միւ-թէֆէրրիզ տէյիլ տիր : Պինաէն ալէյհ Ալլահ հէմ մաստարը մութլազ տըր, հէմ տէ քէնտինտէն սուտուր էտէն Քէլամը գա-տիմ տիր, վէ եինէ տէ Ալլահ պիր տիր : Իմտի Քիթապը մուգաւտտէս Քրիստոստա զահիր օլան Քէլամը գատիմէ պու նօզ-թաի նազարտան «Օղուլ» տէյօր, եանի Ալլահտա քէնտինտէն սուտուր էտիպ, քէնտի զաթընտա մուհապպէթին ըիւքն ու էսաաը օլան Քէլամ «Ալլահըն Օղուլ» տըր : Իմտի էկէր վահիտ Ալլահտա Մաս-տար վէ Քէլամ էրքեանը վար իսէ, վէ պու էրքեան իլահի մուհապպէթին էսաաը իսէ, պու Քէլամ ըիւքնիւնէ ինսանի թա-պիրլէ «Օղուլ» թէսմիյէ էթմէքտէ հիշ պիր մահպուր պուլունմամալը տըր : Ազապի պիզ Խրիսթիյանլար «Օղուլ» թապիրինի պու սուրէթլէ իսթիարէ էթտիյիմիզ իչիւն Միւսլիման գարտաշլարըմըզ պիզի միւշրիք սայմամալը տըրլար : Պիր Միւսլիմ «Ալլահ նէֆիւ էթաի» տէտիյիտէ պիրի «Հաշմ, Ալլահըն ազզը վէ տուտա՞ղը մը վար, քի նէֆիւ էտէ, իւֆէյէ», տէսէ, պու նէ տէրէճէ հագգսըզ պիր իթհամ օլուրսա,

Խրիսթիյանլար տա Քրիստոսա «Ալլահըն Օղուլ» տէտիքլէրի իչիւն անլէրի թաան էթ-մէք օ տէրէճէ հագգսըզ պիր ֆիիլ տիր :

2. Նիյիւն Մերեհմէ Ալլահըն վաշի-սէսի սէնիյիյօր, Ալլահ պիր վաշիսէսէն Տօղսմը մը :

Պու սիւալա իւք ճէվապըմըզ շու տըր քի, պիզ Փրօթէսթանլար հագրէթ ի Մէր-եհմէ ասլա Ալլահըն վալիտէսի տէմէյիզ : Վէ պիզիմ ագիտէմիզճէ մէզքիւր թապիր ինճիլի շէրիֆին ահքեամընա միւվաֆըզ տէյիլ տիր : Մէրեհմ Քրիստոսը (Մէսիհի) սօղսրտը, պինաէն ալէյհ անա Մէսիհին վալիտէսի եախօս «Բապալըմըզն վալիտէ-սի» թէսմիյէ էտէրիզ :

Գատիմ քիլիսէլէրտէ՝ Մէրեհմէ Ալլահըն վալիտէսի թապիրի իթլազ էտիլտի իսէ, պունուն հագիզի սէպէպինի Միւսլիման-լար էյի անլամայօրլար : Վագաա գատիմ Խրիսթիյանլարն նիչէսի գօյու փուլփէ-րէսթիլքտէն տէճնմիւշ օլտուղլարընտան, ատի էհապի Մէրեհմէ «Ալլահըն վալիտէսի» թէսմիյէ էթտիքտէ անա էսքի ֆիլքլէրին-տէն պազը շէյլէր աթֆ էյլէտիլէր : Վէ հաթթա պու կիւն պիլէ էսքի քիլիսէլէր-տէ ինճիլին հագիզի թալիմաթընա տաիր ճահիլ պուլունանլար պու պապտա զայր ի մագուլ թէսափվուրաթա զահիպ տիրլէր : Լսքին թա իպթիտատէն պէրու Խրիսթի-յան իլմի իլահիյաթընըն մէզքիւր թապիր իլէ թէէյիտ էյլէտիլի շէյ Միւսլիմանլարըն զանն էթտիյինտէն քիւլիյէն ֆարգըլ պիր շէյ օլմուշ տըր : Միլատըն Կիւնճիւ վէ Նինճի աորլարընտա «Քրիստոստա ուլահիյէթ ին-սանիյէթլէ նէ զէման իթթիհատ էյլէտի», սիւալը նազարը տիգգաթ ճէլպ էյլէտի : Պազըլար Մէսիհին ատի պիր ատէմ կիպի սօղուպ պէօյիւտիլիւնիւ, վէ ուլահիյէ-թին՝ եա վէլատէթինտէն սօնրա եախօս վաֆթիլիտէ անըն իլէ իթթիհատ էթ-տիյինի իտտիա էթտիլէր : Քիլիսէ պու

էֆքեարա գարշը թալիմ էյլէտի քի, Մէսիհ ճիսմանի փէտէր վասըթասըյլա օլմա-յարագ Բուհ Ուլլահտան Մէրեքէմին ըահ-մինէ տիւշմիւշ օլտուղու միւնասիպէթլէ օ՝ տօղուշունտան իլահի տիր: Վէ Քրիստոս տօղուշունտան Ալլահ-ինսան օլտուղու իչիւն Մէրեքէմ պիր ատի ինսան տօղուրմատը, անճագ քեամիլ Մէսիհի տօղուրտու: Մալիմ օլտուղու իւզրէ Միւսլիմանլար Մէսիհէ «Բուհ Ուլլահ» տէրլէր, վէ Մէրեքէմ տէն տօղան Բուհ Ուլլահ օլտուղու հալտա, Մէրեքէմ տէ «Բուհ Ուլլահ վալիտէսի» տէմէք, էլպէթ միւնասէպէթ ալապիլիր: Փագաթ էկէր «Բուհ Ուլլահ վալիտէսի» թապիրի՝ կէօյէ, Մարիամ՝ Բուհ Ուլլահն տա վարըղընա սէպէպ օլմուշ ֆիքրի ճիւզի օլտուն իշրապ էտիլտի ճիւղըյլա, օթապիրի քիւլիյէն ըէտտ էտէրլէր: Իշթէ պիզ Փրօթէսթանլար տալի «Ալլահն վալիտէսի» թապիրի իլէ պիր կէօնէ սու ի թէֆէհիւմէ Եախսա պիր թագըմ իթի-գատաթը պաթըլլէ սէպէպիլլէ վէրմէ-յէլիմ տէյու թապիրի մէգքիւրի ըէտտ էյլէմիլիզ տիր:

Յ. Գ. Գ.

ԱՆՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԷ

Քեամիլ փաշանըն առըգէսի.—Քեամիլ փաշանըն զաթը Շահանէյէ պիր առըգէ թագալիմ էթմիշ օլտուղու պունտան էվլէլ խապէր վէրիլմիշ իտի: Պու կիւն-լէրտէ մէգքիւր արըգէնին սուրէթի զա-ղէթալարտա նէշը օլունմուշ տըր: Միւշա-րիլէյհ՝ մէգքիւր արըգէտէ պույուրույօր քի, Ապտիւլ Համիտ Բուսիա մուհարէպէսինտէն սօնրա ինկիլթէրրանըն տօսթլու-ղունու թէրք վէ Բուսիա թարաֆընա մէյլ էթմէրլէ, ինկիլթէրրայը կիւճէնտիրմիշ իտի: Պու մէսլէք նէթիճէսինտէ Բումէյի էլտէն կիթմէք իւզրէ իքէն ինգիլապըն վուգուր իլէ մէմլէքէթ օ ֆէլաքէթտէն գուրթուլտու, վէ պու իտարէ ի մէշուրթէ

սայէսինտէ էվրօփա սերմայէտարանը գա-սալարընը պիզիմ մէնֆաաթըմըզա աշմըշ իքէն ըէս ի տարէյէ իթթիհատ վէ Թէ-րագգը ճէմիյէթի կէչիպ մէմուրիյէթլէրէ քէնտի մէնսուպլարընը թայլն էթմէյէ պաշայընճա՝ պիզէ գարշը էվրօփանըն էմ-նիյէթի սէլպ էտիլտի: Ճէմիյէթ՝ մէմլէ-քէթի մէշուրթիյէթլէ իտարէ էտէմէյիպ իտարէ ի էօրֆիյէ իլան էյլէտի: Վէ Արա-պիսթանտա, Եէմէնտէ վէ Արնավուտլուգ-տա պիր չօգ նուֆուս վէ միլիօնլարճա սէրվէթ թէլէֆինէ պասի օլտու: Պունտան ճիւմլէ տօսթ տէվլէթլէր տիլկիր օլարագ, հաթթա իթալիա պիլէ հիւքիւմէթ ալէյ-հինէ տէյիլ, պէլքի գօմիթէ ալէյհինտէ իլանը հարպ էյլէտի: Պու ըէվիլին նէթի-ճէսի մուգասէմէ տիր: Հէմ հիւքիւմէթ վէ հէմ տէ Խէլաֆէթի սէնիյէ թէհիլթէտէ տիր: Թարապլուսը Ղարպտան սօնրա Կի-րիտ, Մըսը, Արապիսթան էլտէն կիտէճէք: Հաթթա Համիտին «Խաթիպտատընը օր-թատան գալարըմագ իչիւն զուհուրա կէ-լէն վագըա ի խայրիյէ միսիլու օրտու ի Հիւմայունըն իշթիւրագըյլա գարիպէն վու-գուր թապիր օլան իղթիշաշ շիմտիքի Խաթիպտատը տալի մահվ էտէճէյի շիւպ-հէսիզ տիր:» Իմտի պու մախֆի ճէմիյէ-թին հիւքիւմէթ իշինտէն չէքիլիպ ումուրը խայրիյէ իլէ օղրաշմասը թափսիյէ էտիլիր: Պու արըգէտէն ապ մագսէտ իթթիհատ վէ Թէրագգը ճէմիյէթինին հիւքիւմէթ իշլէ-րինտէն էլ չէքմէսինի թալէպ էթմէք տիր: Պիզիմ զաննըմըզճա պու արըգէնին թագ-տիմի ապ մագսէտինէ խըտմէթ էտէմէզ: Ճէմիյէթի մէգքիւրէ պու նէվ վասըթա-լարա իշտէն չէքիլմէզ, վէ պէլքիտէ Թա-նիլին մուսխէզէ Եօլունտա տէտիլի պազը չէյլէր փէք տօղրու տըր: Էզճիւմլէ, Քեամիլ փաշա քէնտիսի ըէս ի քեարտա պու-լունտուղու վագթ տէտիլլէրինէ քէնտիսի տալի թէֆվիզ ի հարաքէթ էթմէմիշ, խուսուսա մախտուլարը Սաիտ փաշա պիր

չօգ միւշքիւթա սէպէպ օլմուշ տըր: Լա-
քին տիկէր պիր ճիհէթատէ միւշարիւթյհ
թամմ հագիգաթը իֆատտէ էթմիշ տիր
տէյու զանն էտէրիզ, շէօյլէ քի, վաթա-
նըն պու կիւն տիւշար օլտուզու էն պէօ-
յիւք միւշարադալար ճէմիյէթին մէսլէյի
ալէյհինտէ էվրօփանըն թաշտըղը էֆքեար
նէթիճէսի տիր: էվրօփա հագգլը հագգ-
սըղ զանն էտիյօր քի՝ ճէմիյէթ շօվիմիզմ
վէ փաւնիսլաւիզմի էսաաւը մէսլէք իթ-
թիխազ էթմիշ տիր: Վէ ճէմիյէթ ի մէզ-
քիւրէ պու ճիհէթատէ էվրօփանըն էֆքեա-
րընը տօլլուլթմաարզճա մէմէքէթիմիզ
տալիսն մուգասէմէ թէհլիքէսի էօնիւնտէ
պուլունմազտա տըր:

Դաթօլիֆիֆէնն սեօնէն փարդապէս.—
Հաճընտան ալտըղմըղ պիր մէթուպտա,
Տ. Յովհաննէս Վ. Գարէնֆիլեանըն՝ Գաթօ-
լիք քիլիսէսինի թէրք իլէ էրմէնի քիլի-
սէսինէ ավաթէթ էթաիյինաէն սօլայը Հա-
ճըն էհալիսինին կէօթէրտիյի մէսէրրէթ
նիւմայիշէրի թարիֆ էտիլմիշ տիր: Պէօ-
յիւք պիր իղտիհամ՝ միւմաիլէյհի շէհրին
իչինտէ աօլաշարըրպ, վէ Գաթօլիք Առաջ-
նորդարանընըն էօնիւնտէ տուրարագ գա-
փույա թէփմէ վուրմագ վէ էմալի մուա-
մէլէլէրտէն սօնրա էրմէնի քիլիսէսինէ կէօ-
թիւրիւլէր վէ օրատա միւմաիլէյհի իթի-
րաֆնամէսինի օգույարագ էրմէնի քիլի-
սէսինէ տալիլ օլուր: Պիզէ մէթուպը
եազան զաթ պիր Լուսաւորչական օլտուզու
հալսէ, անըն միւմաիլէյհին սաիգէսինի
թէնգիտ եօլլու տէտիքլէրինի պիր թա-
րաֆա պրագըրսագ, էհալինին պու մէսէ-
լէյէ պու գատար էհէմմիյէթ վէրմէսինէ
վէ Գաթօլիք Առաջնորդարանըն էօնիւնտէ
կէօթէրիլէն հիւրմէթմիզ մուամէլէյէ
տաիր անըն մուալսէլէսինի փէք մագուլ
կէօրտիւք: Սաիր պիր քիլիսէսինէ քէնտի
էսքի քիլիսէսի ալուշունա տէօնէն պիր
քիմնէ իչիւն պու գատար նիւմայիշ եալի-

մագ տիկէր քիլիսէյէ հագարէթ վէրմէք
օլուպ, պիլիմ իչիւն տէ քիլիսէլիք աաա
օլունուր: Պիր քիմնէյի պէքրիլիք վէ գու-
մարպաղըղ քիպի ֆէնա տտէթլէրին,
հաթթա պիմնէֆի շէյթանըն էլինտէն գուր-
թարտըղմըղաա պէյանը մէսէրրէթ էթ-
մէմիզի տէյէր, լաքին էօյլէ սըրատա պիլէ
օ տտէմէ զուրուր կէլմէսին տէյու զահիրի
նիւմայիշէրտէն սագընմագ լազըմ կէլիւր,
հալ շու քի պիր ատէմին պիր եա օլ պիր
քիլիսէսինէ պուլունմասը, գանըլ մէսէլէսի
օլտուզունտան պունա պու գատար էհէմ-
միյէթ վէրմէք ճաիզ օլմաղ: Ճիւմէլմիզ
պիրաաէրլէր իզ: Պիր քիմնէ էրմէնի քի-
լիսէսինտէ, տիկէրի Փրօթէսթան քիլիսէ-
սինտէ, պիր պաշգասը տա Գաթօլիք քի-
լիսէսինտէ լուհանի գուլվէթ պուլլօյօրաա,
պիրի պիրլէրիմիզի պու ֆարզլը հիսսիյաթ
սէպէպինտէն թահգիր էթմէմէլիլի:

Պալգանն սէվլէքլէրի.— Պուլարիա վէ-
լի ի ահտընըն սինն ի պիւլուզա վասըլ օլ-
մուշ օլմասը միւնասիպէթիլլէ Սօֆիատա
իճրա օլունան զիյնէթլէրտէ Պալգան տէվ-
լէթլէրինին վէլի ի ահտարըր տա հազըր
պուլունարագ պիրի պիրլէրի իլէ սամիմի
միւլագաթլարտա պուլունմըլ իտիլէր: Պա-
զըլարըն զանընա պու միւլագաթլար
Պալգան տէվլէթլէրի արասընտա պիր նէվ
ումումի իթիլաֆ հուսուլինէ պատի օլմուշ
տըր: Պու էօնիւմիւզտէքի պահօրտա Մա-
քէտօնիանըն ահվալընճա նէ միւշքիւթա-
լար զուհուր էտէճէյի պէլլի տէյիլ իսէ
տէ, Պալգանլարտա պազըր բահաթսըղըղ-
լարըն վուգու պուլաճաղընաան գօրգուլ-
մագտա տըր: Պունա թէէսիր էաէն գուլ-
վէթլէրտէն պիրի Ալթիթիա-Մաճարիսթա-
նըն մէսլէյի տիր: Պիր տէ Պալգան տէվ-
լէթլէրինին պու պապտա Ալթիթիա-Մա-
ճար լէյհինտէ եալսօտ ալէյհինաէ իլլէմէ-
լէրի տիր: Գարատաղ վէ Սըրպիա՝ Ավրա-
թիլիյա մէյլ էտիյօր, Պուլարիանըն մէս-

էյի հալա պէլլի տէյիլ տիր, Բուսիանըն
Պուլլարիսթան մուրախիասը Կրանտ Տիւր
Ասարիւսըն Բուսիայա ավտէթի էսնասընտա
Վիէննայը զիյարէթի սուլհա խըումէթ է-
տէն պիր զիյարէթ տէյու թէլագգը է-
տիլիյօր Գօնթ էրէնթալըն իշտէն չէքիւ-
մէսի մուհարէպէյէ միւսաիտ պիր վագըա
տէյու զանն օլունույօր Պու պահարտա
Պալլան շիպհի ճէգիրէսինտէ պիր սիյասի
ֆուրթունանըն զուհուրու Թիւրքիանըն տա-
խիլի աշվալընա տախի ազիմ թէէսիր իշ-
լէտէճէք տիր Պու մուհիմմ պիւհրան էս-
նասընտա պիղէ վաճիպ օլան շէյ հիւքիւ-
մէթիմիգին՝ Փարլամէնթին իճթիմաընտան
էվիլէ Մարէտօնիայը հայը ասայիշտէ սագ-
լամագ իչիւն էսասի իսլահաթլար իճրա
էթմէսի վէ Փարլամէնթօ իճթիմա էաէր
էթմէշ պիւթիւն մէմլէքէթին հագիգի
իսլահընը՝ թէէմին էաէճէք վէսաիթի իթ-
թիխայ էթմէսի տիր :

Անկոյ-Արման իթիյամը. — Կէջէն սէնէ Մարօզ մէսէլսի միւնասիպէթիյլէ ազգալը Ինկիլթէրրա իլէ Ալմանիա արասընտա պիր մուհարէպէ զուհուր էտէճէթ իտի: Սօնրա պու վազըայա պու իքի միլլէթ էհայիսի վազըփ օլունճա, ճիւմլէսի տէ պէօյլէ միւտհիշ պիր իհիթիմալ էօնիւնտէ պուլունտուգլարընն թէհայյիւր էյլէտիլէր: Պունըն իւզէրիիէ հէր իքի թարափտա պիր իթիլափ արզուսը մէյտանն կէլիպ, միւսթազպէլտէ պէօյլէ թէհիլէթէրիի էօնիւնիւ շիմսիտէն ալմազ իչիւն էօլլար տիւշիւնմէյէ պաշլատըլար: Պունըն եէկեանէ չարէսի Ինկիլթէրրա իլէ Ալմանիանըն պիր իթիլափա կէլմէլէրի տիր: Պու արատա Ինկիլթէրրանըն հարպիյէ նազըրը Լօրա Հօլտէյնիի Ալմանիայը զիյարէթի պու ճիհէթտէն քէսպի էհէմմիլէթ էյլէմիշ տիր: Չահիրէն միւշարիլէյհ տար իւլ ֆիւնունըրճա իճրասը թասմիմ էտիլէն պազը իպահաթր թամիզ իչիւն Ալմանիայա կիթ:

տիյի սէօյլէնիլտի իսէ տէ, հազիզի մու-
ծիպին սիյասի օլտուզու կիզլէնիլէմէտի :
Միւշարիլէյհ կերէք իմփէրաթօր Ուիլեմ
իլէ վէ կերէք մէշհուր բիճալը սիյասիյուն
իլէ միւլազաթ էթմէքտէ օլմուշ տըր : Պու
միւլազաթլար էսնասընտա պու իքի հիւ-
քիմէթլէրին տրասընտա պիւ իթիլաֆ
հուուլունու թէէմին էտէճէք մէսէլէլէրին
միւզաքէրէ էտիլաիյի բիվայէթ օլունույօր :
Ալմանիատա Բաշխարալ ինթիլատաք էս-
նասընտա Սօսիարիլաթլէրին քէսպի մու-
վաֆֆադիլէթ էթմէլէրի Ալմանիանըն հարալ
մէսլէյինի թատիլ էթմէսինէ միւնասիպէթ
վէրմիլ տիր : Ինկիլթէրալը պու իթիլաֆ
մէսլէյինէ սէվզ էտէն պիւ մուծիպ տահա
վար տըր : Կէշէն եազ մէվսիմինտէ Ֆրան-
սա զապինէսի Մ. Բէյ,օնըն բիյասէթի
թահթընտա Ալմանիա իլէ իթիլաֆ թէշ-
քիլինէ մէյյալ պուլունմուշ վէ պէօյիւք
ֆէտաքեսարըզլարա Ալմանիանըն հիւանի
թէվէճճիւհիւնիւ գազանմաղա չայըշմըլ ի-
տի : Պու իսէ՝ իթիլաֆը Միւսէլլէսի թէհ-
սիտ էթմիլ իտի : Շիմտի Ինկիլիզլէր տիւ-
շիւնիւյօրլար քի, էկէր Ֆրանսա պաշգա
պիւ սըրատա տա պէօյլէ պիւ մէյլէք
թութմազա մէյլ էտէրսէ, օ զէման Ին-
կիլթէրա մէյյաանտա գալաճազ վէ էվ-
րօփա իթթիհատլարընա գարլը քէնտի
քէնտիսինի աճիզ պուլաճազ տըր : Պինաէն
ալէյհ սուլս ու ասալիշի թէէմին իշլուն
Ալմանիա իլէ պիւ իթիլաֆա կէլմէսի լա-
զըմ տըր տէյու կէօրիւնիւյօր : Պիլա շիւպ-
հէ պու իքի տէվլէթ արասընտա պու նէվ
պիւ իթիլաֆ տիւնեանըն սուլս ու ասա-
լիշինի թէէմին էտէն պիւ վասըթա օլտ-
ճազ տըր :

Մանչու հիւրիւմէթիւինն տւոյնը յաւանդեալ էր ինչ ասորդդ պիտի սալթանալ՝ հանի Մանչու սիւլալտինին Չինասէրի նու-
ֆուզը իրիւթամ պուլմը արը : Չինին թա-
րիսի դարպ միլլէթէրի իշխան կելլի պիտի

մուամմա խոի : Չինմաչին միւհքէմ պիր
գալա կիպի խարիճի տիւնեայա գալալը
խոի : Մէմէքէթին ճէնուպինտէ Միաօցէ
թէսմիյէ օլունան պիր թագըմ նիմմէ-
տէնի գապաիլ սաքին օլուր , սալ Չինլի-
լէր իսէ Եանկցի իլէ Սարը ըրմագ արասըն-
սա պուլունուրլարտը : Պիր վագթ Շիմալ-
տան Մօնկօլլար մէմէքէթի զապթ էտիպ
150 սէնէ գատար տիյարտա հիւքիւմէթ
սիւրտիւլէր : Պու Մօնկօլլար Ղարպա տա
հիւճիւմ էտիպ , էվրօփայա գատար կէ-
միչլէր տիր : 14իւնճիւ ասրտա Չինլիլէր
Մօնկօլլարը մէմէքէթտէն թարտ էտէրէք
Միւնկ սիւլալէսի 17իւնճի ասրա գատար
սալթանաթ էյլէտիլէր : 1619տա Մանչու-
լար մէմէքէթի զապթ էտիպ պու կիւնէ
գատար իճրաի սալթանաթ էյլէմիչլէր
տիր : Մանչուլար թիւրքլէր վէ Մօնկօլ-
լար կիպի Չինին Շիմալի հուտուտունտա
սաքին օլուրլար խոի : Մանչուլար Չինի
զապթ էթտիքլէրինտէ էփէյի մէտէնի վէ
միւթէրագզը հալտա խոիլէր : Իլք Ման-
չու իմփէրաթօրլար փէք մուգթէտիր վէ
պէօյիւք զաթլար խոիլէր : Մանչուլարն է-
յամընտա մէմէքէթ էփէյի ճիհէթլէրճէ
թէրագզը էյլէմիչ իսէ տէ , կիտէրէք Ման-
չու փրէնպէր թէտէնի էյլէտիլէր : Հա-
րէմ տաիրէլէրինտէ ախլագսըզլըզ , վէ
սիւրիւ սիւրիւ խաարմլար իմփէրաթօր
սիւլալէսիին զաաֆընա պատի օլմուչ տըր :
Այնի վագթտա Չինլիլէրին կէօզիւ աչըլլա
թէրագզը էթմէյէ պաչլատըլար , վէ նի-
հայէթ պու սօն ինգիլապլա իմփէրաթօր-
լուղու տէվիրիպ եէրինէ ճիւմհուրիյէթի
իգամէ էթմէյէ մուվաֆֆագ օլտուլար :
Պու ինգիլապ տախի թիւրքիա ինգիլապը
կիպի նիսպէթէն ազ գան տէօքիւլէրէք իճրա
էտիլէպիլմիչ տիր : Վագաա պու եէնի
ճիւմհուրիյէթի իսթիգպալտա նէ հալլա-
րըն պէքէտիլինի քիմսէ պիլմէչ իսէ տէ ,
Չին կիպի 400,000,000 էհալտէն իպա-
րէթ պիր միլլէթին պէօյլէ սիւքիւնէթլէ

իմփէրաթօրլուգտան ճիւմհուրիյէթէ կէչ-
մէսի զարիպ պիր վագըա տըր : Պագըլար
Չինին պու պէօյիւք թէչէպպիւսիւ մու-
վաֆֆագիյէթլէ պաչա չրդարապիլէճէյի-
իի զանն էտէմէյէրէք , եագընտա պիր
աքսը հարաքէթին վուգու պուլաճագընա
վէսվէսէ էթմէքտէ տիրլէր : Հէր նէ տէ
օլսա շու թէպէտտիւլ ճիհան թարիխինտէ
էն պէօյիւք վագըալարտան պիրիսի սա-
լլըմալը տըր :

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՔԻՄ ՕԼԱՃԱԳ

ՏՕԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԻԳԵԱՆ , ԱՏԱՆԱ

Էնճամ մէպուսլարըմըզ հէկպէյի չան-
թայը ալըպ էվլէրինէ տաղըլտըլար , ֆա-
գաթ փէք կէօնիւլլէրի իլէ կիթմէտիլէր :
Կիթմէմէք իչիւն հագզլը վէ պէօյիւք ի-
թիրաղլարը վար իսի : Էն մէչհուրը՝ Խօճա
Գասըմըն իթիրաղը , գըչ գըյամէթտէ լա-
հաթ սըճագ օտալարը պրագըպ եօլա
տիւլմէք չէքիլիր տէրա տէյիլ խոի : Միւհ-
թէրէմ վէքիլլէրիմիզ տէ միլլէթին սան-
տըղընտան 60 պին լիրա տահա ճէպլէ-
րինէ գօյուպ էօֆրէլէրինի թէպին էյլէ-
տիլէր : Պէն օնլարըն եէրինտէ օլսամ , օլ
սըճագ վէ գատիֆէլի օտալարտան տա
պիրէր տանէ պէրապէր ալըր կիտէր ի-
տիմ : Մէպուսլարըմըզ՝ իչ կէօրմէտիլէր
տէյու իթհամ էտիլիյօր : Նէ՞ իմիչ , Չէս-
թըր շիրօթիսինէ մուվաֆագաթ էթմէ-
միչլէր , տախիլի իմարաթ , միւէսսէսաթ վէ
թէչէպպիւսաթ իչիւն թախսիսաթ վէրմէ-
միչլէր , շմէնտիֆէրլէր , եօլլար , մէարիֆ
իչիւն սայ էթմէմիչլէր , վաթանըն խարապ
օլմուչ գըսմլարընը թամիր իչիւն չալըչմա-
մըլլար , տուլ , էօքսիւզ , աճ վէ չըպլագ
գալմըչ օլան վաթանտաչլարը իչիւն 10
պին լիրա պիլէ տիրիլ էթմիչլէր , պու սէ-
պէպտէն՝ իճրաաթսըզ , սէմէրէսիլ իմիչ-
լէր : Պօն կիւնտէ պիլ ֆիլիլ իսպաթ էյ-

լէտիւէր քի, փէք սէրի իշ կէօրիւրէր, 60,000 լիրանն ճէպլէրինէ սարֆընը հէման գարար էյլէտիւէր: Մուլթազա խարճը լահ սա ալտըլար, նէ ալի մագոէտ, նէ պէօյիւք իճրաթ: Էփվէլլէրի տէ պու խարճը լահ իշին գօշա գօշա մէմլէքէթլէրինէ գատար կիտիպ կէլմէք զահմէթինի իխթիյար էտիյօր իտիւէր, վէ վաթանն իֆլահ վէ թէրադգըսը իշին տահա նէլէր հափաղլար: Նէ հալ իսէ, Ալլահ սէլամէթ վէրսին: Պիզ անլէրին մուֆարազաթընտան տօլայը չօդ մահգունըլ, ֆագաթ քէնտիլէրին չօղու, պէլքի քեաֆֆէտի մէսրուր տըրլար, չիւնքի էքսէրիսի զաթէն կէրի կէլմէյէճէքլէր իտի, թէքրար կէլէճէք օլանլար տա պու փաղարլըգտա հիշ պիր չէյ զաիպ էթմէտիլէր: Եաշասըն 35ինճի մատտէ:

Փագաթ չիմաի տէ էհալի պիր տէրտէ տիւշտիւ, օլ սըճագ, հավատար, կիւզէլ մէպուսան օտալարը պօշալլըր պօշալմազ, հէր քէս «Եէնի մէպուս քիմ օլաճագ», տէյու սօրմաղա պաշատը: Նէրէ կիթսէն պու մէրադ, քիմ իլէ գօնուշտան պու սիւալ, «Բիմ օլաճագ:» Թօհաֆը շու քի պու սուալ հէր քէսին լիսանընտա կէզէր իքէն, հէր քէսին գալպինտէ ճէվապը վէրիլմէքտէ վէ այնի ճէվապ վէրիլմէքտէ տիր, եանի «Պէն օլաճագ:» Այըպ տէյիլ հա հէփիմիզ տէ պու ճէվապը մուգնի, իմիալի հէմ մէսէրէքպախշ պուլլէյօրըլ:

Նիշին մուգնի կէօրմէյէլիմ, սէլէֆլէրիմիզտէն միսալ ալաճագ իսէք՝ անլէր ինթիխապ օլունմագ իշին հաճիլը զահմէթի, հաճիլը ֆէտաքեարլըլը ինթիյար էյլէտիլէր: Գուվէթլի լադիպլէրէ գարըլ մուհարէպէ՞ մի էյլէտիլէր, կէճէ կիւնտիւլ նութգլար էտիպ գատապա գատապա, քէօյ քէօյ տօլաշտըլա՞ր մը, ինկիլթէրրատա օլաուղու կիպի մասրաֆլար էտիպ, զիյաֆէթլէր պաւնիքլէ՞ր մի թէրթիպ էյլէտիլէր, տարէլֆինունլար պիթի-

րիպ պէօյիւք էսէրլէրի, ինթիրալարը, թահրիւթլարը իլէ խըզմէթ մի էյլէտիլէր, պիր մէպտէ իշին պիւթին էօմրլէրինի ֆէտա էտիպ իճրաթլա՞ր մը էյլէտիլէր, էհալիլէր լէհպէր օլուպ վաթանն թէալիսի, վաթանտաշարընն թէրադգըսը իշին միւէսէսէլէր հա ճէմիլէթլէր պաշընտա՞ մը տուրաուլար: Նէ՞ իսթէնիլիյօր, էվվէրի մօսթուրալարտան մօտէլ ալընաճագ իսէ պիզ պիզէ պագըյօրըլ քի հէփ մօտէլլէրէ մուվաֆֆըզ կէլիյօրըլ: Խօճա իսթէրլէրսէ պիզտէ չօդ, միրասէէտի եինէ չօդ. մէմուրիլէթտէ պուլունմուշարլմըզ հիսապսըզ, իթթիհատաճը, Դաշնակցական, չօդ չօդ, օլմայանլարլմըզ տա հէման օլուրըլ: Թիւրքճէ պիլէնիմիզ, հաթթա կիւզէլ կիւզէլ իսմիմիզի եաղանլմըզ իսթէտիլին գատար: Տօգթօր, ալօգաթ՝ պու տա գըյամէթ գատար, էճղաճը, արզուհալճը զիւրրա, իսթէրլէրսէ պօլ պօլ, հէլէ պօշ կէզէնլէր իսթէրսէն օ պիրլէրտէն տահա չօդ, իշէ հարամաղ ալարէ տէրսէն օրտուլար իլէ: Նէյիմիլէք էքսիք, պիզ նիշին ինթիխապ օլունմայալմ: Նիշին իսմիտ էթմէյէլիմ: Պու պիր փիանգօ տըր, չըգարսա չըգար, վէ օրտա նէ իշ կէօրէճէյիլ տէյու շաշըրըպ գալաճագ տա տէյիլիլ, $3\frac{1}{2}$ սէնէտէ օնու տա էօյրէնտիք: Նասըլ օլտա մէպուսանա հաղըն պիր օտա պուլուր արապա քիւլֆէթինտէն գուրթուլուրըլ: Բիւրսիտէ օթուրմայը փէք ալա հաղըշտըրըրըլ: Էլ չըրփմա տէրսէն թապանճա կիպի թագըլատըրըլ, սիւքիւթ էտիպ օթուրմագ լաղըմ կէլիլի սըրատա լայրգ չալմագ չօդ էյի էլիմիզտէն կէլիր, պաղըրմագ չաղըրմագ տահա էյիսի վար, արասըրա աղըրլըլըլ պօղմագ, քիւֆր տէ լաղըմ օլուր իսէ պիզտէ չէշիտիսի վար, սըրա էլ գալտըրմաղա կէլտիքտէ իքի էլիմիզի տէ գալտըրըրըլ, այագ գալտըրմագ իշէ հարալտա օնու տա հափաղըլ: Հա՛յտէյին, պիզի թայիպ էթմէյին,

էլպէթտէ մէպուս օլուրըզ վէ պինգագըն օլուրըզ, արամըզտա պազը պու ճէվապը մուգնի պուլմայանլար վար իսէ, օ տա քէնտի քէնտինի վէ սէլէֆլէրինի եօզլայըպ մուպայէսէ էտէրէք քէնտիլէրինէ նազըրըզ, այանլըզ եա սատրազամըզա լայըզ կէօրէնլէր տիր քի մէպուսըզ էհվէն կէլիօր: Պէօյլէլէր սապը էթմէլի տիրէր, տիւշինմէլի տիրէր քի մէպուսըզտան օրայա եօլ կիտէր, հէմ զօլայ կիտէր:

Գալպլէրիմիլտէն կէլէն պու ճէվապը մէսհրրէթ պախըզ պուլուօրըզ: Նէ՞ սէօյլէօրսընըզ, սապահաան ազշամա գատար չայըշմատան ճտնըմըզ չըզըօր, քիմիմիլ մէտրէսէ քէօշլէրինտէ չօծուգ օղուլմազտան, քիմիմիլզ զըրաթ իլէ, չօղումուզ մահքէմէ գափուլարընտա տավալար իլէ, եա խաթթալար, եարալար փիպլիքլէր իլէ օղրաշմագտան, մէմուրիլէթլէր պաշնտա 5—10 լիրա գազանմագ իչին չապալամագտան օսանտըզ: Պիր ատըմ՝ եօլճումուգ էտէմէլիպ, նէ էվրօփա նէ իսթանպօլ երկրէ կէօրմէտիք, ինթիզամըզ չէհրլէրտէ, քէօյ եէրլէրտէ, ուլլունսըզ էվլէրտէ շունուն պունըն գահրընը չէքմէքտէն պիզար օլտուգ, պիր շու Պօսթօրըն գըյըսընտա օլ լաթիֆ հաւատա, կիւզէլ իսթանպօլտա՝ գըվըրճըզ էթլէրի, մուհալլէպի վէ չիլէք տիյարընտա եաշամագ եօ՞գ մը, ազըրմըզ սուլանլը: Մէպուս տուրուր իսէ այտա 50 լիրա ալըր, 10ընը սարֆ էտէր, 40ընը ճէպէ աթարըզ, պիր «35» օյունու չըգար աա էվէ կիթմէք կէօրինիւր իսէ հէման պիր գարար վէրիպ, պագի գալան սէնէլէրին մաաշլարընը աա ալըր սափուլուրըզ: Խաղինէ պիզիմ էմանէթիմիլտէ տէյիլ մի, «35» էօթէտէն կէլիւր իքլն պիզ տէ փարալարա եանաշըրըզ: Ահ պու 31լէր 35լէր մէպուսան տիւշմէնի: Շու 30 բազամը տիւնեատան գալգսա տա ինսան գայլուսուզ օթուրսա: Եննէ տէ պու իւմիտ պիզի մէսրուր էտի.

յօր, պիր կիւնիւն պէյլիյի պէյլիք տիր: Պանա գալա թէքմիլ միլլէթի մէպուսանա աղա ինթիսապ էտէրիւ: Մէչրուլթիլէթտէն մագսէա միլլէթին պախթիյար օլմասը տէյիլ մի, պու եօլ իլէ հէփ պախթիյար, հէփ զէնկին, հէփ մէշհօր օլուրըզ, մէսէլէ հալլ օլուր, չիմտի իսէ փէք աաալէթսիլլիք, փէք հազգսըզըզ օլույօր, պու գատար միւսալի գալապալըզ իչինտէն պիր գաշընը կէլիչի կիւզէլ թէֆրիգ էտիպ պու գատար միւլթալ էթմէք հա՞նլը աաալէթէ եազըշըր: Հէլէ պիզ էրմէնիլէրտէն պու աէֆա մէպուս պուլունմագ իչին անճագ պիր չարէ վար, թէքմիլ միլլէթ պիրիքտէ ինթիսապ օլունսալարըր, չիւնրի միւնթէիսպտէն զիյատէ գանտիտա վար: Հէփ իրի ուֆագ իսթանպօլա կիտէրիզ, եօգ իսէ պու տէֆա մէպուսանտա էրմէնիլի ֆէնէր իլէ արամալը:

Փագաթ խաթըրմա պաշգա պիր սիւալ կէլիօր, պէնճէ «Բի՞մ օլաճագ», տէյու սօրմագտան իսէ, էվվէլա «Նէ օլաճագ», տէյու սօրմալը: Պունու պիլմէք փէք գօլայ տըր, էյէր իթթիհատ ֆըրգասըր գազանըր իսէ, մէպուսան աշլաճագ վէ չիմտի նէ օլույօր իսէ եինէ օ օլաճագ: Պու կիտիշ, պու հիւքիւմէթ, պու քէշաքէշ, պու՝ մէչրուլթիլէթտէն պաշգա հէր չէյէ պէնգէյէն հալ աէվամ էտէճէք: Օսմանլը անասըրը մուլթէլիֆէսի պիրի պիրինտէն տահա զիյատէ նէֆրէթ էտէճէք, էվրօփա զիյատէ խուլլանաճագ: Կիթ մէյլէքթիլ խայրընը կէօր: Էյէր իթիլաֆ ֆըրգասըր գազանըր իսէ, մուհարէպէ սէպէպինտէն շու եա պու մահչօր օլտուղունտան, «իշարը ախէրէ տէլին» մէճլիւ քիւշատ օլունմայաճագ: Շայէտ եանըլըպ տա յըզըլաբագ քիւշատ էթսէլէր պիլէ, պիր այ եա 5 հաֆթա սօնրա Սաիտ փաշա եա ծնուն եէթիշալիւմէլէրինտէն պիրի «35» ի էլինէ ալըպ «Պուլուրուն» տէյէճէք: Եէրսէն վաճ, եէմէզսէն վաճ, հէման «Էվլինիզէ» օյունու չըգա-

ճառ : Իթթիստուն էլինաէ հիւրիւմէթ վար իմիշ, օրոտու վար իմիշ, տօնանմա վար իմիշ էհէմիյէթի եօգ, ՅՅինճի մատաէ վար քի, չօգ մէպուսանլարը թար ու մար էյէր : Իրի աղըզը գրլըճ կիպի նէ թաւափա տէօնսէ քէսէր տթար, տօղրուտու պուսու պուլուպ չըգարան քիմ իսէ չօգ պէօյիւր պիր առէմ տիր :

Էրմէնիլէր նէ՝ եափսընլար, իշին էն թաթլը եէրի պուրասը արը : Կէօյ Կոլ-սաւկոնըթիւնլար իթթիփադ էթմիշ պիր-լիքտէ չարչաճադլար իմիշ, տիւէր սէօլ իյէ սըփըր տէփա սըփըր միսալի տիր հիշ-լիյէ : Իսթանպուլը պիւմէյիւ, թաշտլարտա նէ Դաշնակցակաւն վար, նէ զ պիրի, պէլ-քի մօտաւորալը իշին պիր իքի տանէ պուլունսուն : Պաւլաթ մը միլլէթին պախ-թունը թալին էտէճէք : Ֆէնտա տէյիլ, Պաւլաթ պիր գուլլէթի թէշքիւթ օլտա իտի «Ամին» տէր իտիք :

Էրմէնիլէր Իթթիհատաթ մը տարըլսըն-լար, Իթիլափաթ մը : Պաւսու տիւշիւնիւր իքէն, չօճուգլուգլումտա պիր մէքթէպ խօ-ճամըզ վար իտի, «Գալփա» տէր իտիք, ծնուն աթի սէքի սէօղիւ խաթըրմա կէլտի : Իքի չօճուգ պիրի պիրիմիդի իթհամ էյէ-տիյիմիդտէ, պու մի սինն պալփա էլլէրինի եօգարը գալըրըպ, «Պիրի պիրիտէն եիւ-զիւ գարա եալրուլարըմ, հանկընըզա էյի տէյիպ տէ Ալլահտան մահճուպ օլալըմ,» տէր իտի : Հէր իքիտին տէ բէճա էտէլիմ քի պիզէ տօղ ունմասընլար : Պիրի պիրլէրի իյէ իսթիփիլ օլտունլար, վէ հանկընը կէլիւր իսէ պաշըմըլ իւղէրինտէ եէրի վար : Պիւ իսէ չու գանսիտալարը երիտիպ սիւզիւպ ըէյիմիդի պիր տանէյէ թօփըյալըմ, վէ հէմ Խրիսթիյանլարըն հէմ Իսլամ էհալի-նին լիյապ աթընը թաղտիր էտէճէք պիրէր գանսիտա օրթայա գօյալըմ, հէմ մի թ-թէհիտէն չարչալըմ հէմ տէ միւնթէլիպ ի սանիլէրին վիճտանընա միւրէճաւթ է-տէլիմ, օլապիլիւր քի աղ՝ ամնա իյէ եա-րար մէպուսլար ինթիսապ էթաթիրիդ, եօգ իսէ զաթէն նէ՝ փարգ էտէր, քիմ օլուր իսէ օլտուն :

ՏԻՆԻ ԹԷԱՍՍԻԻՊԷ ԳԱՐՇԸ

[Կէլին հափաւ նէշր հրօյիլիկ «Իսլամըն Էփօիսյաւ Սօֆ Սիօղիւ», սերիվիւղը պիւսսէն սօնրա, Վիլի-հս-Տիւն-Եհիկնիկն արիսէ իգրիպաս հրօյիլիկ պիւսի բունումուգա նէ՝ գասար շարիփ Վի պախ ի պէշաշէր քի : Իշքէ հազիգի լաքանփիւրի պիր Միւսլիման : Պաւ նէլ պիւսշէր հազիգի իքիլափ Վի իքրիմաս հաւըլ էսէհի մանիյիք մալի քի-շի : Պաւ պիւս Գաւիտիկնիկն Արապսու Էլ Մուգաստամ դազիսաւնսս նէշր օրունուշ օրուպ, Բիւզանդիոնսա էր-միւնիկի քիւնիկն հիլիլի իսի, անսէն իգրիպաս էյիքի : ԲԱՆՆԻՒՄ Ա]

Պիրիմ Իսլամ մուհարրիլէրիմիկ միւ-լէթի թարիկ ի իղմիշլալա (մահլ օլմազ) գուլաղլալայօրլար, անլէրին մուհարրէրա-թընտա՝ չօգ տէփա՝ եալընըզ մուհափաղա-քետը էփքետըր սիւրշաիւրմէք տէյիլ, պէլքի էն դիյաուէ հիւրիլիլէթիլէր զէ-վաթըն իզզէթ ի նէփսինի ճէրիհէտար է-տէճէք իփատէլէրէ թէտաուիլի օլունույօր : Իթալիա իյէ օլան միսաւէմաթըմըլ՝ պի-զէ մուճիպ ի ար վէ խէճալէթ օլտուգտան մատա, աւլա փաիտէսի օլմայան էպքի թէտաուիւպքետի համադաթըմըլ թէք-րար էթմէյէ սէպէպ օլտա : Վաթան զիքրի զանն էտէրսին զազէթալարտան սիլիտի, լիտանա ալընմաղտան տուր օլտա, քէնտի քէնտիլէրինէ վաթանիլէրլէր սիւսիւ վէ-րէնլէր տըր ունտ թաուլար, վաթանըն իմ-տաւընա գօշաճաղ, հիւրիւմէթի թաղ-վիլէյէ չարչաճաղ եէրտէ, միլլէթի՝ ճի-կուսա, մուգատտէս մուհարէպէյէ սէվգ էաիյօրլար, Իթալիայա գարչը օլրաշաճաղ եէրտէ Խրիսթիյանլըզա գարչը չարիւրչա-ղա թէշվիգ էաիյօրլար, տիւզմէն տօնան-մատընը թաղըպ էտէճէք եէրտէ, հաշը գահը էթմէք իշին ճէմաւթաւան մաւա-վէնէթ թալէպ էաիյօրլար, կէօյա քի, մու-հարրիպլէր՝ պիզիմ Խրիսթիյան վաթան-տաշարըմըլ իմիշլէր, վէ կէօյա պիզէ գար-չը հարպ էտէնլէր Մարօգ եաիսու Աճէմ հիւրիւմէթլէրի օլտա իտիլէր, Իսլամ օլ-տուգլարը իշին հաղ պըլ իսթիւլարընը գօլըյալըրմազ իւզրէ իսթիւքեամաթ վէ գալալարըմըլ հիւճիւմէրինէ գարչը աշ-

մագ վէ անկերի տէրապետ էթմէքլիյիմիզ լազըմ իմիշ, վէ եախօտ հիւճիւմ էտէնլէ-րին Իսլամ օլտուգլարը իշին, Օսմ. վաթանըն զայրի միւսլիմ էվլատը՝ քէնտի Իսլամ վաթանտաշարընա կիւճէնէրէք, խուսուճէթլէ պագմալը իմիշէր:

Ագվամը միւթէմէտտինէ արասընտա տինի մուհարէպէ ֆիքրինի պէսլէյէն պու-լունամագ, տինտաշըզ սիյասի մէսաիլտէն տօլայը գավմարըն եէքտիկէրինէ գարշը իլանը խուսուճէթ էյլէմէսինէ մանի աէ-յիլ տիր, պունա Խնկիլիզ-Պօէր վէ Ամէ-րիգա-Խոփանիս մուհարէպէլէրի շահիա տիր, պունլար Խրիսթիյան գավմարը արասըն-տա վագը օլտու իսէ տէ, անտէ տինի պիր հիսապ սուլա եօգտը: Պիզիմ իշին տինի վաթանպէրվէրլիք էֆքեարը պաթը-լէսինին էհալիմիզ արասընտա ճարի օլմաը գաթիյէն թէմէննի էտիլէճէք շէյ տէյիլ տիր: Օ նէվ էվհամ համագաթ վէ վահշէթէ մուատիլ, հաթթա վաթանա գարշը խի-յանէթտէն ֆարգը շէյլէր տէյիլ տիրլէր: Պիզ օ էֆքեարը զէլիլէ միւշէվիլիզլէրինի թագպիս վէ իթհամ էյլէսիյիմիզտէ, օնտա պիր կէօնէ սու ի նիյէթ եօգ տըր տէյու ճէվապ վէրիլտի: Տինի սիլահ հա-լընտա իսթիմալ էթմէքլիյին մուզիրը օլ-մագլէ պէրապէր, Խրիսթիյանլարըն պիզէ վէ հիւքիւմէթէ մուհապպէթլէ, իթիմաու-լէ նազար էյլէմէլէրինէ մանի օլտուզունու պէյան էյլէտիյիմիզտէ սէօլլէրիմիզի ըհատ էյլէտիլէր, կէօյա քէնտիլէր Օսմանը Խրիս-թիյանլարը տիւշմէն տէյիլ, ըէֆիզ վէ պիրատէր ասա էտիյօր իմիշէր: Ճիհամ, Ճիհամ, չազըրըյօրլար: Պու իսէ տին մու-խաթարատա օլտուլունտան տինի մուհա-րէպէ իլանընըն լիւզումընը պէյան էտէր, հալ պու քի տին քէնտի եէրլինտէ բա-հաթ պուլունուպ մուխաթարատա օլմա-տըզտան մատա, քէնտի խատըմը մէ-տէնիյէթ մէվիլիինտէ պուլունուուզճա ա-նա գարշը չըգան տա եօգ տըր: Խրիս-

թիյանլըզը վէ խաշը իթհամ էտիյօրլար, սօնրա տա, «Վաթանըմըզըն Խրիսթիյան-լարը արգատաշըմըզ տըրլար» տէյօրլար: Լիւփանըն Խրիսթիյանլըզընը թահգիր է-տիյօրլար, հալպու քի տիկէր թարաֆտան տա սուլհ իշին օ տէվլէթլէրին վէսա-թէթինէ միւրաճաաթ էտիյօրլար: Պիզ պունըն նէ ճինս պիր միւթալա, մանթըզ օլտուլունու անլայամատըզ: Աճէպա Ալահ հագգսըզըզ իլէ հագգըն, զուլմ իլէ ա-սալէթին, վէ վահշէթ իլէ մէտէնիյէթին հուսուլունա բազի օլո՛ւր մը: Պու զէման-տա պունըն իմքեանիյէթինէ ինանմագ ի-շին ինտան պուտալա օլմագ լազըմ կէ-լիր: Խրիսթիյանլարտան ազլը սէլիմ սա-հիպի օլանլար պու սէօլլէրին միւթէասըզ, վէ ճահիլ Իսլամլարըն գաֆաուլնտան չըզ-տըզընը պիլիլէր իսէ տէ, անլէրէ գարշը գայտուըզ վէ միւթթէտաիր օլմամագ միւմքին տէյիլ տիր: Լաքին պիզ օ սէլ-սէմ տհմագլարա տինտաշ պուլունան, վէ անլէր սէպէպինտէն Խրիսթիյան գարտաշ-լարընըն եիւզինէ վիճտան ազապը հիսա էթմէքսիլ տօստօղլու պագամայան սա-հիպի վիճտան, միւթէֆէքքիր Իսլամլար՝ հիճապ էտիյօրըզ, գալպիմիզ սըղլայօր, վա՛յ պիզէ, վա՛յ պիզէ: Օ պաշը պօզուգ-լար պիզի էօյլէ հագիր պիր մէրթէպէյէ էնտիրտիլէր քի, տէյիլ եալընըզ վաթան-տաշլարըմըզ, իլա միւթէմէտտին գավմ-լար արասընտա պիլէ պաշըմըզը եօգարը թութամայօրըզ: Հէր տէֆա զարուլէթ ի իզթիսատիյիմիզտէ, քէզա ֆիքրի, իլմի վէ մէտէնի թէրազգըլաթ իշին Խրիսթի-յան մէմլէքէթլէրէ միւրաճաաթ էտէրիլ: Պիզիմ սիյասի, իւնսի վէ իզթիսատի իս-լահաթըմըզ իշին թէքրար անլէրին մուավէնէթ վէ իշթիրաքընա միւհիմաճըզ: Փագաթ օ մէմլէքէթ էհալիսինտէ տին-տար, իշկիւզար, ֆաալ պիր զըմ տա վար տըր քի, պիզիմ արամըզտա եաշար, պիզէ վաթանտաշ, գարտաշ տըրլար, վէ

անլեր պու վաթանը պղծիմ կիպի թէվեր-
րիւս էթմիշ տիրէր, պիւս տիգգաթ վէ
իհթիյաթ, խաֆիֆ ֆիրքերին թէշվիդիլէ
անլերի մէյուս էտէր, վէ անմագճասընա
հիւճիւմէրլէ զաթէն մէյուս գալպլէրի ալ-
լատրր, գանատրըզ: Պու մէյլէյիմիզին
սաիգի անլեր թարաֆընտան իճրա էտիլէն
պիր ֆէնալըզ, եախսու վաթանա գարչը
միւսպէթ թէշպպիւսաթը խիյանէթքեու-
րանէ օլսայտը, պէլքի թէպրիյէ օլունա-
պիլիր իտիք. լաքին կէօզլէրիմիզլէ կէօ-
րիյօր, գուլազլարըմիզլէ իշիտիյօր վէ ագ-
լըմիզլէ ֆէհմ էտիյօրըզ քի, անլեր պիզէ
շէրիքի մէնֆատթ, էյլէ մուին, լիյազաթը
տօսթլար, վաթանտաշ պիրատէրլէր վէ
թէպաալար տրըլար քի վաթանըն իալս
վէ թէրագգըսը իշիւն նէ փարա նէ տէ
ճան կսիրկէմէղլէր:

Դալգար իզղէթ ի նէֆսէրինի եարա-
լար, րահաթլարընը իխլալ էտէր վէ էյլէ
վահշէթ եափարըզ քի, էյէր պունլար խա-
րիճի տիւլմէնլէր թարաֆընտան իճրա է-
տիլէ, պիզիմ վազիֆէմիզ՝ րիյասըզ պիր
վաթանփէրվէր մէթանէթիլէ անը տէֆ վէ
մէն էթմէք օլմալը իտի. ֆագաթ պիզ՝ վա-
թանըն զարարընա օլսարագ ալչադճատընա
պունըն աքսինի եափարըզ, այժպ պիզէ:
Վաթանը նէ՝ թէզ ունութտուզ վէ անըն
եէրինէ քէօհնէ պիր պուտալալըզ իզամէ
վէ թէճսիմ էյլէտիք: Տինի մուհարէպէ
նամընա դափալը գալպլէրի աշմագ վէ
րիյասըզ իրիսթիյան վաթանտաշլարըմըզա
գարչը վիճտան վէ ատալէթ սէտասընը
պօղմագ իսթէյօրըզ. հալպու քի տահա
պիր ազ էվվէլ չէրէֆ վէ վաթանփէրվէր-
լիք հիտիյլէ վաթան էվլատընըն գալպլէ-
րինի մուհապպէթէ, իթթիհատա տալէթ
էտիյօր իտիք:

Էյ մուհարըրիլէր, տին նամընա սիզէ
հալլարըր, րէճա էտէրիմ, տինինիզին էն
մուգատաէս գանուըն աշգընա, պիր ազ
մէրհամէթ իլէ օ էվհամը, պուտալա սէօզ-

լէրինի թէրք էտինիզ վէ ճիւմէմիզին սա-
հիպի օլան Ալլահտան իճթինապ էտինիզ,
գօրգունուզ, չիւնքի սիզէ էյլէ իրիսթի-
յան վաթանտաշլար պախշ էյլէմիշ տիր
քի, անլէրտէն եալընըզ սաաադաթ վէ
էյլիլիք կէօրմիւշսինիզ: Նէ գասար սէր-
սէմիք եափարընըզա արթըզ եէթէր, քէն-
տինիզէ կէլմէք իշիւն պիր ազ տուրուընը:
Իրիսթիյանըզ իթալիանըն մալը վէ իրիս-
թիյանլար անըն ասքէրի տէյլ տիրէր:
Ճիտտի վէ տօղրու պիր ալադա իլէ իրիս-
թիյան պիրտաէրլէրինիզին գալպլէրինի
թէսքինէ չալըչընըզ, անլէրին՝ սէվլմէք
իշիւն պիր մէվգիինիզ օլմասը լազըմ կէ-
լէն գալպլէրինի եարալամայընըզ: Էմին օ-
լունուզ քի տինին ատալէթ վէ խուսու-
մէթէ ալէթ օլմասընա Ալլահ աուլա րազի
օլմազ: Պրագընըզ վաթան պիր ազ րա-
հաթ էթսին, թէրագգըլ էյլէսին, եօգաս
խաթալարըմըզա անըն տէրտլէրինի, ֆէ-
լաքէթլէրինի թէզեիտ վէ զէվալընը թէս-
րի էտէրիզ: Պիր ազ տահա պէնի տին-
լէյինիզ, պիր ազ վաթան զայրէթի կէօս-
թէրինիզ, օ ճիւզի զայրէթինիզ տէ անըն
սէլամէթի իշիւն քեաֆի տիր: Վաթանըն
կէշմիշ պէտպալսթ կիւնլէրինտէ տամար-
լարընըզտա վաթանփէրվէրլիք աթէշիլէ
պիր ազ իզղէթ ի նէֆս վէ կէրմիլէթ թա-
շտա իտինիզ, անը չօգտան Ապտիւլ Հա-
միտին փէնշէ ի իսթիպատաընտան խէլաս
էթմիշ օլուր իտինիզ: Ալլահա ըամարլատըզ:
Վ.Է.Լ.Ի.Է.Տ.Տ.Ի.Ն.Ե.Ե.Ե.Ն.

Խայրա իսթիմալ էթմէքլիյի պիլմէ-
տիքճէ՝ Ալլահըն պէրէքէթի իլէ վէլէվ զէն-
կին օլան սէնին սէրվէթին մուճիպ ի պէ-
րէքէթ տէյիլ տիր:

Տէր անպար էթմէք իշիւն էն միւնա-
սիպ մահալ միւհթաճիյնին աղուշը, տուլ-
լարըն խանէլէրի, էօքսիւզլէրին վէ չօ-
ճուգլարըն աղըզլարը տըր:

ՄԻՆԵՐԻՄԻՋ ԱՐԱՍՐԵՏԱ ՏԻՆԱԻՉԼԻՔ

Նիւ Եօրդտա միւթէմէքրին ազգասէր վէ միւթէֆէնին Տօգ. Ս. Բաա Մ. Գարբիէլեանտան, միլէթիմիզ տրտօրնտա իւլէրիլէմէրտէ օլան տինտիլիք մէյլինի նաւը մէն էտէպիլէճէյիմիզէ տաիր պիր պէնա ետպմասընը ըճա էթմիշ իտիք: Միւմաիլէյն պու կիւնդէրտէ պիր իրիֆէննի էսէրլէր թէէյիֆիյլէ մէշլուլ պու լաւաուղանտան տրգումուղա իճապէթ էտէմէմիշ իտէ տէ, պու պապտա տթիւլղիքը սուրէթլէ պէյանը էֆիքար էյլէմիշ տիր: Միւմաիլէյն՝ «Իւր, ֆէլէֆէ վէ տին», մաատէսի իւլէրինէ էրմէնիճէ վէ թէպապէթին էսասի հաղիգաթլարը իւլէրինէ Ինկիլիզճէ պիրէր քիթապ ետպմապ իւղրէ տիր:

Միւմաիլէյն ետպլըյօր քի,

«Բահնիւմայ» հաղգընտա պիր պէնա ետպմապը թալէպ էթտիյինիլ մէտէլ՝ վէք ճալիպ ի տիգպաթ տըր, հաթթա պէնճէ էն զիյառէ շայանը էհէմիլէթ օլան եէկեանէ մաատէ տիր: Տինտիլիք էիւզիւնտէն միլէթիմիզին ախլապի վէ մաատի հայաթընըն թէմէլի սէօքիւլմէքտէ տիր: Էրմէնինին բուհունու վէ ճէսէտինի գուրթարմազ մագսէտիլլէ գալլանըրտապ էնէյի վասըթալար վէ ուսուլարնէ՝ լէրտէն իպարէթ տիր: Պիւա չիւպհէ պու պապտէ իլլէյէն իքի գուվլէթ վար տըր, պիրի մաթպուաթ տիկէրի Խրիթիյան էրքէքլէր վէ գարլար: Պիզ՝ կէնճլէրիմիզին հուզըրտնա գուվլէթի վէ սաղլամ պիր Խրիթիյան էտէպիյաթը աշմալըլը, պիզիմ միւթէալլէմ կէնճլէրիմիզին տինէ զայէթ միւտաիա օլան եէնի ֆէլէֆի հարաքէթլէրտէն խապէրտար զըմալըլը: Պիզիմ միւթէֆէքքիր տընթըրըն էլինէ էրնէսթ նալիլ, Պութրօ, էլի տը Գայօն, Հէնրի Պէրկըն կիպի զաթլարըն էսէրլէրինի վէրմէլիլը: Վագաա շու տա վար տըր քի, էվոփտա պաշայըպ՝ միւթէֆէքքիր տիւնեսյը իտ-

թիապ էտէն եէնի սաղլամ էֆիքար ազընթըրըն պիզիմ միւթէալլէմ կէնճլէրիմիզէ եէթիլէպիլմէսի իլիւն 25 սէնէ լաղլամ կէլէճէք տիր: Պիւա էն ալլէյն չիմաի տէրհայ ետպըլմագ շէյլէր վար տըր: Եաղըզ քի, իրվայէթէ կէօրէ գաւառլարտաքի մա ալլիմլէրին էրքէրի քէնաթլէր Խրիթիյանըլա ինտնմայան քիմնէլէր տիրլէր: Պունլարըն ազլընը պաշընա կէթիլմէնին հօրա նէ տիր:

Պիւա չիւպհէ՝ Խրիթիյանըլա չօգճա շախի թէճրիպէ մէտէլէսի տիր: Պիզիմ տիրի վէ իլհամ վէրէն սէմալի Փէտէրէ իմանըմըլը վէ սնա տօղրու թաշրտըլըմըլ էն տէրին հիտիյաթըմըլը տինի թալիմ վէ հիտիյաթտան պի պէհրէ օլանլարա պիպ քէնաթիմիլ թէյլին էտէմէլիլ: Պու ճիւմիլէ իլէ տէ գուվլէթի Խրիթիյան հայաթընըն տիրի պիր էօրնէյի պու պապտէ էյի վէ միւէսսիր պիր պուրհան տիր:

ՆԻԻ ԵՕՐԳ,

(ՏՕԳ.) ՍՄԲԱՏ Մ. ԳԱՐԻԵԼԵԱՆ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

«ՕՍԱՆՄԱՅԱԼԸՄ»

Նէտէն:

1. Տուա էքմէֆսէն:

Վագթըլլէ գափտմըլա պիր ախէնճի կէլտի Պիւ շէյ վէրմէք իւղրէ գափտա չըգաղըմըլաա սնը կիթմիշ պուլտուղ: Մէրգում տիլէտէ իտէ տէ, ալմաթարապ կիթտի: Տիլէմէքտէն օստնտըլը էճըտէն ալտմաղը: Նիլէ միւմինէր պու տէրտի էօյրէնմէք կէրէք տիր: Յիտա՝ «Տախմա տուա էսիպ օսալմալապ կիւրէֆ», իալլինի սէյլէյօր (պապ Դուկ. 18. 1.) Տուա էթմէքտէն օստնմալապ վէ օստնմայարապ տուա էթմէք լաղլամ տըր:

Պագէն գալլիմիլաէ՝ աճէպա ալին մաատէ հաղգընտա ալէտտէվամ տուա էթմէք Ալլահը թաճիլ էթմէլ մի ախ-

չինճէսի տօղար: Պու վեպէսէ պի էտտա
տըր: Այլահ ինսան օլտա իտի, պէլքի պա-
ղէն չիյազլարլմըլտան թաճիղիք հիտա
էտէր իտի: Կեահտա պիր աթալար չօճու-
ղուն միւքէտտէր վէ միւսիր ըիճապընտան
տօղարը աճղ վէ սապարըղըդ տույարլար:
Այլահ պէօյլէ օլմայրպ, պէրաքս էվլատընըն
«տախմա տուա» էթմէսինաէն մահզուղ
օլուր: Պիղիմ օտանմամադըղըղմըլ տնը օ-
սանարմաարդտան մասա, քէնտիսի հէ-
ման պու հալը պիղտէն մէմուլ էտէր:
Հաթթա չօղ տէֆա տուամըղըն ճէվա-
պընը թէէլիսի էթմէսինին սըրըլ՝ օտան-
մամադըղ ֆազիլէթինի պիղտէ հապըլ
էթմէք իսթէմէսի տիր: Հէր սըրաաա սէր-
պէսթճէ քէնտինէ հազլաշմալը իտիյիմիղի
թէֆհիմ՝ էթմէք իսթէյօր: Տիլէտիյիմիղ
չէյի պիղտէն տիրիղ էտէր եա տա վէր-
մէքտէ կէճիքի, թա քի տիլէմէքիք սէ-
նաաթընտա պիղի թալիմ էտէ:

Անճադ պիր խուսուտան տօղարը էմին
օլմամըլ իճապ էտէր, ետնի մաթլուպու-
մըլ տնըն իրաաէթինին տաիրէսինէ ալաշ-
մէլի տիր: Անըն իսթէտիյինի իսթէմէլիյիլ:
Պա պապտէ էմին օլտուգտան սօնրա օ-
տանմայարապ տուա էթմէլի տիր: Միւսրիֆ
օղըն էվէ տէճիւնճէյէտէք տուա էթ:
Տուլղուսըլ էօմր ըէֆիլի ույանընճայատէք
տուա էթ: Մէյուսիյէթին իչինտէն սիւրուր
գոյնայընճայատէք տուա էթ: Իղվոյա
զալիպ օլտն գուվէթի կիյինճէյէտէք տուա
էթ: Օսանմա:

2. Խալի իշլիմէֆսէն: Պիր տէֆա սըգ-
լէթաէ օլտն պիր քիմէյէ մուալլէնէթ ի
նապտիյէտէ պուլունտուղ, վէ միւթէչէք-
քիւր օլաճաղընը գըյաս էտիյօր իտիք:
Հալ պու քի ալիք քիմսէ աղ սօնրա ա-
լէյհիմիղտէ կիլլի պիր վիան գուրմազլէ
պիղլէ չօղ զահմէթ վէրտի: Պու նէվ թէճ-
րիպէմիղ պիր գաշ քէլըլէ վուգու պուլ-
մուշ օլուպ, հէր տէֆապընտա քէտէր վէ
մէյուսիյէթէ զարգ օլտուպ: Զօգ միւ-

մինլէր պու հալտան կէչմիշ տիր: Էլիլիք
էթաիլլէրի քէս քէնտի ալէյհէրինաէ գը-
յամ էտէր: Խալըն իչինտէն զահիլէն
չէրր չըգար: Թապիաթը ինսան պէօյլէ
քէյիլիյէթլէրաէն միւթէլսիլէն էլիլիք էթ-
մէմէյէ իղվա օլունուր: «Մասաէմ ետի-
սըղըմ խալը պիլինմէյօր, հաթթա տու ի
իսթիմալ էտիլիյօր, պէնաէ ալթըգ խալը-
խահըղ սէվտապընտան վաղ կէչէրիմ»,
տէմէք թապիի տիր: Պու սէս չէթման-
տան կէլիք:

Այլահըն բուհընըն սէվգի թէմամէն
պուլըն զըտաը սըր: «Խալի իշլիմէֆսէն
օսանմայարլմ... փազըրմըղ օյսուգմա
հէր ֆէսէ... էյիլիլի կէսիլիլ» (Գալ. 6, 9),
իշթէ Այլահըն սէսի:

Զաթէն հապիլի խալիխահըղ՝ մի-
քէտաթաթ մէմուլ էթմէյէրէք հապըլտան
էլիլիք տիր: Անըն տաիլ տըր օլտն գուլ-
վէթ նիմէթիմիղի ալտն քէսին նէ իհ-
թիյաճը նէ աէ սօնրաաա կէօթէրաիյի
բուհ օլմայրպ, իլտա Այլահն պիղտէ ֆալի
օլտն բուհը տիր: Քրիտաաըն գանտըր իլէ
իտարէ օլտնա խալիխահ՝ միննէթտարըղ
կէօրաիլիւնաէ թէֆալիսիսի էթմէյիպ,
համաը Այլահա թապաիմ էտէր: պէրաքս
նանքէօրլիք կէօրաիլիւնաէ ֆիլթուր կէ-
թիլմէյիպ եինէ իլտամէթաէ տէվամ է-
տէր: Քրիտաա պէօյլէ ետաաը: Պէրա-
պէրինճէ էքմէք եէյէն Լօրչէսինի իւղէ-
րինէ գալըրըրաղընտա, եինէ սէվմէքաէն
ֆարիլ օլտաը: Քրիտաաըն օլտնուր տու-
լի պէօյլէ եաշամաղ կէրէր տիր: «Խալի
իշլիմէֆսէն օսանմայարլմ»: Աէմըրէ
կէօրիլմէլտէ, հաթթա նանքէօրլիք կէօ-
րիլիւրտէ, պիլ խալի իշլիմէքաէ տէվամ
էտէլիմ: Լաթիֆ քէլամըր սէօյլմէքաէն
օսանմա: Տիլչիլի գալըրըրմաղտան օ-
սանմա: Հէր քէսէ խաթմէթ էթմէքաէն
օսանմա:

3. Պէշարէթիլի վազընիսան: Զօգ տէ-
ֆա ինճիլին վաղը ալղու օլունան մէյիլէյի

վերմեզ : Մէմուլին զայրի մանիէլէր վէ մուգավեմէթ պաշ կէօթէրիւ : Հաթթա ատավէթ վէ թէատարի զուհուր էտէր : Բէյֆիյէթ հէման ինանըմազ օլմագ տէրէճէսինատէ զարիպ տիր : Միւսալէհէ քէլամը ատէմէրէ ունուլուն սա անէր ըհատ էթսին ! Պէօյլէ սըրալարտա եհս վէ ճէսարէթսիզիք հիսսի գալպտէ զուհուր էտէր , վէ էն գալի իրատէթ պիլէ պաշընտան գասըրզա էսէն մէշէ աղաճը կիպի սալանըր : Հէր բուհանի իշճի պունը պաթէճրիպէ պիլիւր :

Պօղոս Առաքեալ պու թէճրիպէտէն թէքրար պէ թէքրար կէշտի : Վասըլ օլտուլու նէթիճէյի շու սուրէթլէ իֆատէ էտիյօր . «Պու էնշէն իշպու խըսմէք պիզգէ իֆէն ... օսանմայըզ» (Կորն. 4) : «Օսանմայըզ» ! Ճէսուր ճան ! Ինճիլ խէլաս իշին Ալահըն գուվլէթի օլտուլունը պիլէն հիշ պիր քիմէ պուստոն ֆարգլը նէթիճէ գապուլ էթմէզ : Քրիստոս օսանմայարազ վազ էտիլմէի տիր : Միւսթէմիուն տուլուսըզ կէօրիւնաիլինատէ եինէ վազ էթմէք : Պազը շակիրպիք սիւքինէ կիրէնլէր տիւնեայա տալարըրնտա եինէ վազ էթմէք : Տիւնեա մուգավեմէթտէ գըյամ էթտիքտէ եինէ վազ էթմէք : Օսանմամագ : Իլահիլէրիմիլտէն պիրի պու մատտէյի օլշայօր :

«Տիւլմէնլէր սիթէմ էթտէ ,
Նէֆսինէ կիւճ կէլմէսին ,
Սէմէրէ կէօրիւլմէզսէ ,
Իմանըն էքսիլմէսին ,
Պազըմտա չէք զահմէթի ,
Շիւպհէսիլ տիր իւճրէթի :»

Պու՝ Քրիստոսըն սէսի տիր :

Իմոյ «օսանմայարմ» Տուա էթմէքտէն , խայր իշլմէքտէն վէ Բէլամը թէպշիր էթմէքտէն օսանմայարմ : ՄԱՐԿՈՍ

Գ Ա Ր Ի Ո Ւ Ն Ա

Բաղնիւսնըն միւէլիֆի հէր հաֆթա «Բուհանի Հայաթ» սիւթունլարը իշին պիր գըստա պէնտ եազմամըզը թէքթիֆ էթմիշ օլուպ , պիլ սախի պիր միւտտէթ թէճրիպէ էթմէյի մա էլ մէմուլնիյէ գապուլ էթտիք :

Մագսէալմիլ՝ աօլրուտան բուհանի էօմրէ թէմաս էտէն մատտէլէր հագգընտա եազմագ սըր : Խաթթը հարաքէթ՝ շիմոյէտէք նէշր էտիլէն ալթը պէնտտէն աշիքեարա անլալըլըլ օլմալը տըր : Պիզէ կէօրիւնիւր լի , էկէր գարիունըն ահվալ ու հիսսիյալընը եազընտան թաշըյապիլէք , խըտմէթիմիլզ զիյատէ միւֆիտ վէ ամէյի օլուր : Պու խէ անճագ անլէրտէն իշիթմէք իլէ միւլքին տիր :

Պէլքի տէրունի էօմրտէ պիր միւլքիլին վար քի , անըն հալընը պիլմէք իսթէրսին : Պէլքի գըյմէթլի պիր թէճրիպէ ի զաթիյէն վար քի պաշգալարա իլհագ էտիլմէսին իսթէրսին : Պէլքի Բիլթալը մուգատտէստէն պիր նօզթանըն թէֆսիր եա իղահընը արզու էտէրսին : Պէլքի ֆիլան մատտէ հագգընտա պիր պէնտ եազմամըզը իսթէրսին : Պու վէ էմալի խուսուսարտա պիզէ մէքթուպ եազարտանըզ , Բաղնիւսնըն պու սիւթունընտա ճէվապ վէրմէյէ սօյ էտէրիլ :

Մէքթուպը հագիլի իոմին իլէ իմզա էթ , վէ Բաղնիւսնըն միւէլիֆինէ եօլլա , օլտտան պիզէ եէթիլիւր :

ՄԱՐԿՈՍ

Ճէննէթ իլէ ճէհէննէմին տրաւընտաքի կիրտապ՝ էօյլէ ճէսիմ պիր կիրտապ սըր քի , սէմանըն մէրհամէթի , վէ ճէհէննէմին իսթիլֆար վէ նէտամէթի՝ ասլա անըն իւզէրինէ քէօփրի թէշքիլ էտէմէզլէր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎԱԿԻ

ԻՐԱՆՏԱ ԿԵՊՐԼԵՐ

ՀԱՄԱՐԱՐՁՈՒՄ ՍՈՒՔԵԼԵԱՆ

1.

Մալիւմ օլտուղու վէճճ իւզրէ էլ-
եէվմ Աճէմիսթանըն էն նաֆըզ տինի
Շիի Իսլամիյէթ օլուպ, պու տա Շէյխի
վէ Մութաշարի նամ իքի պէօյիւք չիւ-
պէյէ պրըլըր: Աճէմիսթանըն մէճմու ը
էհալիսի 7,000,000 հիսապ օլունույօր, վէ
հիւքիւմէթին ըէսմի տէվաիրինին պէյա-
նաթընա կէօրէ՝ պիւթիւն պու 7 միլիօն
էհալի Շիի Իսլամ տըրլար, լաքին անլէր
թասափվուրաթը զարպիյէնին եախօտ Խրիս-
թիյանլըզըն թէէսիրի թահթընտա Իսլա-
միյէթտէն մէյսանա կէլէն պաշգա միւ-
թէրազգը տինի ֆըրգալարըն մէվճուտի-
յէթինտէն ումումէն պի խապէր տիրէր:
1842տէ Շիրազը պիր Աճէմ թարաֆըն-
տան թէէսիա էտիլէն Պապի ֆըրգասը՝
եէնի պիր տին օլուպ, Իրան էհալիսինին
սիւլիւ թարաֆընտան գապուլ էտիլմիշ
վէ հաթթա Գաֆգասիա, Թիւրքիա վէ
Մէրքէզի Ասիա Իսլամլարը արասընտա պու
տին թարաֆընտան փրօսիսկիսնսա եա-
վըմագտա տըր: Իքինճի ֆըրգա՝ Ալլալահի
ֆըրգասը, իւչիւնճիւ՝ Սուֆի ֆըրգասը,
տէօրաինճիւ՝ Տէհրի ֆըրգասը օլուպ, տի-
կէր ֆըրգալար՝ Իսլամլարըն թէատտի վէ
թէասսիւպիւնտէն գօրգտուգլարը իչիւն
քէնաի թալիմլէրինի տօղրուտան իգրար
էթմէզլէր: Իրան էհալիսինին թագրիպէն
նըսֆը ֆարգըլ ֆըրգալարա մէնսուպ տըր,
վէ Իսլամիյէթտէն ինչիտպ էթմիշ օլան
պու ֆըրգալար՝ հաքիմ վէ նաֆըզ տինէ
տիւշմէն տիրէր: Շիմտի Շիիլէրին առէտի
4,000,000ա թէնէզգիւլ էթմիշ տիր: Պու
ֆըրգալարտան մատա, Աճէմիսթանըն գա-
տիմ տինի օլան Զրադաշտ (Զէրաիւշթ)
տինի տալիսի մէվճուտ տըր: Պունըն միւ-
րիսլէրի առէտճէ չօգ տէյիլ խէ տէ, Իս-
լամլար թարաֆընտան Կէպր, Հինտլի վէ
էլփօսիալըլար թարաֆընտան ֆառսի իս-

միյէ մալիւմ տիրէր: Աճէմիսթանըն Ա-
րապլար թարաֆընտան իսթիլասը՝ Կէպր-
լէրին թէտրիճէն եուտուլմասընա, եա-
խօտ Իսլամլարըն թէատտիսինտէն խէլա-
օլմագ իչիւն անլէրին Հինտիսթանըն Հիւ-
րէթ թէսմիյէ օլունան դըթասընա ֆիրա-
րընա մուճիպ օլտու: Պուրատա անլէր քէն-
տի միլիյէթ վէ տինլէրինի մուհաֆազա
էտէպիլիլէր իտի, լաքին վաթանլարը օ-
լան Աճէմիսթանտա անլէրին առէտի կիթ-
տիքճէ էքսիլտի, վէ էլնէվմ պիւթիւն Ա-
ճէմիսթանտա, եախօտ անլէրէ իգամէթ
իչիւն միւսատա օլունան անճագ Թէհրան,
Քիրման վէ եէպտ շէհրլէրինտէ անլէրին
առէտի 10,625 տիր, 8,000ի եէզտտէ,
2000ի Քիրմանտա վէ 425ի Թէհրանտա
պուլունույօր: Հինտիսթանտա պուլունան
Կէպրլէրին առէտի 82,216, վէ պիւթիւն
տիննեատա պուլունանլարըն առէտի 100
պինի թէճափուզ էթմէզ (եախօտ, Տօգ-
Թիքեագեանըն սթաթիսթիգինէ նաղարէն,
92,841 տիր):

Լաքին Հինտիսթանտաքի Կէպրլար՝ քէն-
տիլէրին էն մուգթէտիր իլահիյունընտան
Մանուգճի-Սահիպի 1854տէ Աճէմիսթանա
կէօնտէրմիշ օլմասա իտիլէր, Աճէմիսթան-
տաքի 10,000 Կէպրլէր շիմտիյէ չօգտան
մահվ օլմուշ օլաճագ իտիլէր: Զէրաիւշթ
թալիմաթըն տէրինճէ միւթէլաա էթմիշ
մուգթէտիր, տիրայէթի վէ ագիլ օլան
պու պաշ քեասին՝ քէնտի պիւթիւն ճէհ-
տինի՝ ճէմաաթընը, մարուզ օլտուգլարը
թէհամմիւլ օլունմագ թէատտիյաթա վէ
անլէրի մահվ էյլէյէն ֆէլաքէթէ գարը
մուհաֆազա էյլէմէյէ սարֆ էյլէտի, անլէ-
րին մուճիպի էսէֆ անվալընը հէր վէճհլէ
թատիլէ չալըշտը: Կէպրլէր՝ սուլսփէրվէր
վէ էհլի սանաաթ պիր ճէմաաթ իքէն,
Աճէմ թէպատար հալընտա թէէտիյէ էթ-
տիքլէրի վէրկիլէրտէն մատա, իլավէթէն
եաշամաղա հազգ քէսպ էթմէք իչիւն պիր
տէ ճէզլի իսմինտէ վէրկի վէրմէյէ մէճ-

պուր խողեր: ձեզիս վերկիսինի թէտիյէ
էթտիքտէն սօնրա պիլէ, պիր կէպրին՝ եւ-
նի էլպիսէ կիյմէյէ, պիր մէրքէպ, աթ եա
արապոյա պինմէյէ, Իսլամընքինտէն եիւք-
սէք էվ եափմոյա, աթթուն, կիւմիւշ եա-
խօս զիզրյմէթ թաշլարտան թէզեինտթ
թաշլմաղա, վէ հէփ պունլարտան մատա
Իսլամլարըն գալլանաղըլը բէնկտէ էլպիսէ
եա գօնաուլլա իսթիմալընա հագգլարը
եօգ իտի: Պու սուրէթիէ կէպրէր փէք
սէֆիլ պիր հոյաթա մաճքիւմ՝ պուլունու
յօրլարտա: Վէ էյէր խուսուսի պիր ֆէր-
ման իլէ կէպրէրէ մախուս նիզամաթը
լազվ իլէ պաշգա թէպատլար կիպի, ա-
սայիշ վէ ֆաալիյէթիլէ եաշամալարընը
թէէմին իչիւն Մանուգճի-Սահիպ՝ նասրէա-
տին Շահը իլզամ վէ իզնա էթմէմիշ օլ-
սայալը, պու ֆէնալըլար վէ թէաատիլէր
եիւզիւնտէն կէպրէր մաշվ օլաճազ իաի-
լէր: Պու վազթտան իթիպարէն պիր կէօ-
նէ թէաատիյէ մարուզ օլմայարագ կէ-
պիրէր քէնտի քէնտիլէրին լահաթ մէշ-
ղուլիյէթէ, մատաի վէ ագլի թէրագղը-
յա հասր էտէպիլիլէրտի: Նէզատէ պէլ-
լի մէշղուլիյէթիլէրի քիլիմ վէ իփէք էմ-
թըս սօղուճագ վէ գրաթթըլըլը սըր:
Նէզտին մէնսուճաթ ֆապրիգալարը պիւ-
թիւն Շարգաա մէշուր սըր: Կէպրէր
Ֆարսիճէ գօնուշմայալ Տիրի թէսմիյէ օ-
լունան պաշգա պիր իէվ լիսան գուլա-
նըրլար: Անլէրին պու չէրտէ Վրամ իլա-
հնա թախտի էտիլմիշ պէօյիւք պիր ա-
թէշ հէյքէլի, եախօս աթէշկէտէլէրի վէ
եիւրմի աէօրթ քիւշիւք հէյքէլէր եախօս
սէր-միհրլէրի (կիւնէշին գափուսը) վար
տըր: Անլէր արաւընաա փէք աղլարը մու-
գատտէն քիթապլարընըն եաղըլըլըլը Զէնա
եախօս Փէհլէվի լիսանընը անլոյապիլի:
Քիրման չէհրինաէ կէպրէր շալ վէ քիլիմ
սօղուճագլէ (Քիրմանըն քիլիմլէրի մէշ-
ուր սըր) վէ զրաաթիլէ մէշղուլ սըրլար:
Պունլարտա Տիրի լիսանընաա գօնուշուր-

լար, լաքին Ֆէրիտթան թէսմիյէ օլու-
նանլար Փէհլէվի լիսանընաա ինչիապ էթ-
միշ պաշգա պիր լիսան գալլանըլար:
Քիրմանըն կէպրէրի զիյատէ եաղըլըլը,
սիւալարը զիյատէ նաղիւք վէ էլպիսէլէրի
զիյատէ քիպար սըր:

Թէհրանաա պիր չօդ կէպրէր թիճա-
րէթիլէ մէշղուլ սըրլար, լաքին էքսէրիլէթ
զրաաթ վէ պաղչէպանլըզ իլէ իշթիղալ
էտէր: Շահըն վէզիրլէրինին վէ զէնկին
Աճէմլէրին պաղչէպանը սանքի պիւա իս-
թիսնա կէպրէր տիր: Կէպրէր տինլէրինին
եախօս աթէշ իպատէթիսին ագախինէ
մախտիֆ կէլէն թիճալէթ եա սանաաթ-
լէ իշթիղալ էթմէզլէր, եանի, թիւճճար,
պանքէր, գանուշինաա, տօլթօր, զուրա
վէ սաիրէ օլապիլիլէր, լաքին աթէշ վէ
սու իլէ տլագատար օլան պիր իշլէ, մէ-
սէրս մէյիսանէճիլիքճէ, չամաշըրճըլըլէ,
եափուճուլըլէ, գույումճուլըլէ, աէ-
միրճիլիլէլէ տալա մէշղուլ օլմաղլար:

Նշումընաա վէ քէհհիլիշ: Կէպրէր
արասընաա աճուճագատէ վէ գարտաշ
գըզը կիպի եազըն ագրապա իլէ թէհհ-
հիւլ փէք ճարի օլուպ, տախմա թէշվիգ
էտիլի: Հաթթա փէտէր վէ գըզը, էվ-
լաա վէ վալիտէսի, պիրատէր վէ հէմի-
րէսի պէյնինաէ զայրի մէշուր իզտիվաճ-
լար վագը օլտուլունտան տօլալը իթհամ
օլունուր իսէլէր աէ, Կէպրէր պու իթ-
համըն խուսուլթտէն նաշի Իսլամլար
թապրաթընտան իֆթիլա էտիլտիլինի սէօյ-
լէյօրլար: Ֆագաթ Աճէմ փատիշահլարըն-
տան պաղըլարըն պու գապիլտէն իզտի-
վաճաա պրալունտուղընը զիքը էտէն պէ-
շինճի տարըն էրմէնի միւվէրրիլի Նղիշինին
չէհատէթի պու պապտէթարիլի իսպաթ-
լարըմըլտան սայըլըր: Կէպրէր արաւընաա
էվլաալարընըն իզտիվաճը իչիւն էվվէլա
վալիտէյն պիր անլայըշա կէլիլ:

ՎԵՓԱԹ ԷՏԷՆ ԻԻԶ ԶԱԹԼԱՐ

Պու կէջէն պիր գաշ կիւն զարփընտա պիր գաշ պէլի վէֆիյաթ վուգու պուլ-մուշ տըր : Պիրի՝ Փիյէր Քիյար տըր : Պու զաթ Ֆրանսըզ պիր էտիպ օրուպ, Համիտ-եան իսթիպատատ էսնասընտա էրմէնիլէրէ կէօսթէրուի իշթիրաքը հիսս իլէ միլլէ-թիմիլէ փէք սէվկիլիւ օլմուշ տըր : Պողազ իշինին կիւզէլ մէնզարէլէրինին քէյֆինի չըգարմագ իշին իսթանպուլ կէլմիշ իքէն, էրմէնիլէրին չէքաիյի էզիլէթլէրի կէօրիւն-ճէ օ քէյֆինի պրագըպ, պու մաղլու միլլէթ իշին չալըշմաղա միւպաշէրէթ էյ-լէտի : Ֆրանսա վէ Իսթիլէրա էհալիսինին իշթիրաքը հիսսինի էրմէնիլէր լէհինտէ թէշվիգ էյլէտի : Պու իշթիրաքը եալընըզ էրմէնիլէր իշին կէօսթէրմէյիպ, հաթթա թէատաի չէքէն Թիւրքլէրէ տալի կէօս-թէրմիշ տիր : Վէ Հայ վէ Թիւրք յեղափո-խականըրը պիրի պիրլէրի իլէ պարըշ-տըրարագ 1908ին ինգիլապընա խըմմէթ էյլէմիշ տիր : Վէֆաթընտա տահա 48 եա-չընտա իտի : Թապութունու էրմէնիլէր թա-չըմըշ տըրլար :

Տիկէր պիր զաթ՝ Լօրտ Լիսթըր տըր : Պու զաթ 1827տէ Լօնտուա ճիվա-ընտա պիր գարիյէտէ տօղմուշ օրուպ, կէնճիլինտէ թէպապէթ թահսիլ էտէրէք խուսուսա ճէրրահլըգտա քէսպ ի մէհարէթ էյլէտի : Ամէլիյաթը ճէրրահլիյէ նէթիճէ-սինտէ խասթալըրըն տիւշար օլտուղու միւ-թէատիա խասթալըզլար մէրագընը ճէլպ էտիպ, պունու մէն էթմէնին եօլունու տիւշիւնտիւ : Եարատա ճէրահէթ վէ սաիր թէհլիքէլի հալլարըն միգրօպլար վասըթա-սըյլա հասըլ օլտուղունու անլայարագ ան-լէրի թէլէֆ էթմէնին եօլունու քէշֆ էթմէք իսթէտի : 1865 Օգոստ. 12տէ իւք սէ-ֆա օլարագ գարպօնիք էսիս իլէ ալէթ-լէրի վէ եարայը ճէգէնմէֆթէ էտիպ նէ-թիճէսինի փէք ֆաթաէլի կէօրուի վէ օ վագթտան իթիպարէն ճէրրահլըգ եէնի

պիր հալ ու հէյէթ քէսպ էյլէտի : Վէ ա-մէլիյաթը ճէրրահլիյէ արթըգ թէհլիքէլի պիր ֆիիլ օլմատըլընտան՝ ճէրրահլար պը-չաղը սէրպէսթճէ գուլանըլմաղա պաշա-տըլար : Թէպապէթին պու տաիրէսինտէ Լօրտ Լիսթըրըն իսթիրաք տիւնեանըն էն պէօյիւք վէ էն նաֆի իսթիրաթընտան սալըլը :

Տիկէր պիր պէօյիւք զաթ Փէր Հիասէնթ իտի : Պու զաթ 1827 Մարտ 10տա Ֆրան-սանըն Օրիան չէհլինտէ տօղմուշ օրուպ 22 սիննինտէ Գաթթիք րահիպի թախ-սիս օլունտու : Պազը վաղարընտա միւ-սատաէրեար էֆքեար պէյան էթմէսի իւ-զէրինէ Բօմանըն հաղարը տիգգաթընը ճէլպ էյլէտի : Պիտ Զընճը վասըթասըյլա Փափանըն եանըլմաղըզ թալիմի իլան օ-լունտուգտա քէնտիսի օ ագիտէյէ գարըլ սէօյլէյիպ, հաթթա Բօմա քիլիսէսինտէ իսլահա միւլթաճ խուսուղարտան պահս էյլէտի : Պիր վագթ էսքի Գաթթիքլէրլէ իշթիրաքտա պուլունտու իսէ տէ, նիհա՜ յէթ Գաթթիք քիլիսէսինտէն ալըլմաղա մէճպուր օլտու : Իսթիլէրատա վէ Ֆրան-սատա քէնտի էֆքեարընը սէրպէսթանէ վագ էյլէյիպ, Ամէրիգա վէ ինկիլթէրրա-յը տա զիյարէթ էտէրէք պիր չօգ հուլթ-լար իրատ էյլէտի : Նիհայէթ 1878տէ Կալիքան Գաթթիք քիլիսէսինի թէէսիս է-տիպ, անը հիւքիւմէթէ թաստըզ էթ-տիրտի : Պու քիլիսէտէ Գաթթիքլէրլէ իլէ ֆրօթէսթանըն էսապարընը պիրլէշտիր-մէյէ չալըշտը : Էօլիւմ եաթագընտա սօն սէօղիւ շու օլմուշ տըր, «Այլահըն հուզու-րունտա կէօրիւնմէյէ հաղըրմ : Վիճտանըմ իլէ վէ ագլըմ իլէ սուլհ իւզրէ իմ» :

Թէշսիգ թէյեմօն . — Թէշսիգ թէլէ-զրաֆտան սօնրա թէլսիգ թէլէֆօն : Շիմ-տի տէ առէմլէր ուղագ մէսաֆէ իշինտէն թէլսիգ սէտա կէօնտէրմէնին եօլունու պուլմաղա չալըշտըլար : Մը Մէթիւզ 5½ միլ (թագրիպէն 2 սաաթ) ուղնդտա

պուլունան պիր մահայա թէլսիդ օլարագ սէտա եթթիտիրէպիլմիլ տիր : Վէ պաշ-
գա պիր տէֆատա քէնտինտէն 700 ալագ
եօգարտան ուշան պիր ատէմէ սէօյլէտի-
յինի տուլուրապիլմիլ տիր : Պու ալէթին
խըզմէթի էլէթթիթ ագընթըսը իլէ սէս
տալլալարընա քիֆայէթ միգտարը շիտ-
սէթ վէրէրէք ուզագտա պուլունան պիր
ալէթի թահրիք էտէպիլմէք տիր : Պազը-
լարըն զաննընճա պու մագսէտէ գուլա-
նըլաճագ օլան ալաթ օ գատար ուճուլ
վէ գօլայ նագլ օլունապիլէն չէքտէ օլա-
պիլէճէք տիր քի , ումում էհայի թարա-
ֆընտան իսթիմալ օլունապիլէճէք տիր :

ՄԵՔԹՈՒՊԼԱՐ

ՏՕԳ. ՓԷԹԹՐՆ ՆԷ՞ ՍԷՅԼԷՏԻ

Միւլէլիֆ էֆէնտի ,

Բահնիւմանըն 53իւնճիւ նօմէրօսընտա
Տէր ներսէս Եպիսկոպոս Դանիէլեան իմ-
զասը իլէ նէշր օլունան պէնտէ զաթը-
նըզ վէ Տօգ. Ա. Նագգաշեան ճէվապ
վէրտինիլ , մէմնունըլ : Փագաթ մէզքիւր
պէնտտէ օլան պիր նօգթա տախի միւհ-
թաճը իլզան տըր : Եպիսկոպոս էֆ. Պօրտ
Շիրքէթի թարաֆընտան կէլէն պիր մի-
սիօնէրին Կիլիկիա գըթալընտան օօնրա ,
Ատանա էրմէնի քիլիսէսինտէ սէօյլէտիլի
սէօզլէրի չէօյլէ իճմալ էտիյօր : «Պիզ Ա-
մէրիգատա չօգ սէվինտիք քի , Թիւրքիատա
Քրիստոս իշիւն տահա չէհիտ օլան իրիսթի-
յանլար վար իմիլ : Համոտ օլուն Բապարմըզա ,
սէմալաթտա չէհիտ չօղալմագտա տըր :»

Եպիսկոպոս էֆէնտինին իմա էթմէք իս-
թէտիլի միսիօնէր՝ Ամէրիգան Պօրտըն ու-
մուրը տախիլիլէ միւտիրի Տօգ. Փէթթըն
տըր : Էօյլէ թէսատիլի էթտի քի , Տօգ.
Փէթթըն Ատանա Փրօթէսթանլարընըն Լու-
սաւորչական քիլիսէտէ վագը «Էլ վէտա»
խըտմէթինտէ հազըր պուլունտու , վէ մէզ-
քիւր խըտմէթտէ աճիլլէրի վէ Մր. Չէյա-
պըրս սէօյլէյիպ քիլիսէյէ մէմնունիլէթ
պէյան էյլէտիքտէն սօնրա , Տօգ. Փէթթըն
տախի պիր գաշ սէօզ սէօյլէմէյէ սալվէթ
օլունտու : Վէ միւմաիլէյն տախի Լուսա-
ւորչական վէ Փրօթէսթանլարտան իպարէթ
օլան 3,000 գատար պիր ճէմաթըն մու-

հապպէթ վէ իթթիհատ իլէ 18 ալտան
պէրու պիրիքտէ պիր եկեղեցի տէրունին-
տէ իպատէթ էթմէքտէ օլտուգլարընը
կէօրիւնճէ զիյատէ միւթէսիր օլտու , վէ
«Իլթէ պիրատէրլէրին իթթիհատ իւզ-
րէ սաքին օլմալարը նէ խօշ վէ նէ լա-
թիֆ տիր ,» այլէթի իւզէրինէ սէօյլէյէրէք
տէտի քի , «Պիզ Ամէրիգատա Կիլիկիա
գըթալը հագգընտա իշիթտիլիլիգտէ զի-
յատէսիլլէ միւքէսաէր օլտուգ . վէ նի՞չիւն
Լլլահ պու նէվ վագըլարա միւսաատէ
էթմէքտէ տիր տէյու սիւալ էթմէքտէ ի-
տիք : Պու պիզէ նամալիւմ պիր քէյֆիլէթ
տիր : Փագաթ պու թարիգ իլէ շու պիր
խոտուս զահիր օրմուշ տըր քի , 20իւնճի
տարտա պիլէ Քրիստոս իշիւն չէհիտ օլ-
մաղա լագի օլան իրիսթիյանլար վար տըր :
Պու խոտուս պիլիմ հայրէթ վէ համադ-
մըզը պատի օլտու . . . :»

Շիմսի պու սէօզլէրի ներսէս Եպիսկո-
սըն իճմալը իլէ եան պէ եան գօր իսէք ,
հագիգաթըն նէ գատար թալլէր օլունմը
Խալիյինի կէօրիւյօրըզ , պիրինտէ սէվինճ ,
օլ պիրինտէ իսէ քէտէր վար , պիրինտէ
մէսէրրէթ օլ պիրինտէ իսէ հայրէթ վար
տըր : Էրմէնի միլլէթինին քէնտի իման
վէ իթիգատընտա սատըզ գալըրը իշիւն
իշքիրաւ վար , քահալն վար , մէհն վար :
Իմտի էճնէպի տօսթոււմուզուն պիզէ տօզ-
րու իպրազ էյլէմիլ օլտուզու իշիթիւքը
թագտիր էտէլիմ , վէ հագգըմըզտա օլան
մէտհիլէսինտէն տօլայը միւֆթէթիր օլա-
լըմ : Տօգ. Փէթթընը թէրճէմէ էտէն պէն
իտիմ . վէ զանն էտէրիմ պէնիմ պու
պապտէ սէօյլէմէյէ ներսէս Եպիսկոպոս-
տան զիյատէ միւնասէպէթիմ վար տըր :
Գօրգարըմ քի Եպիսկոպոս էֆ. մէզքիւր
քէլամլարը հա էյի անլամաւորընտան , վէ
հա տա էյի խաթըրլայամաւորընտան պա-
լատէքի չէքտէ իճմալ էթմիլ տիր : Եօգ
իսէ Տօգ. Փէթթըն կիպի ագլը սէլիմ պիր
էճնէպինին , գըթալ վէ եանըն աթէլին-
տէն հէնուլ կէլմիլ պիր ճէմաթըն հու-
զուրունտա տուրուպ տա անլէրին ֆէլա-
քէթինտէն տօլայը մէսէրրէթ պէյան է-
տէճէյի մէմուլ օլունմազ :

Ասամ ,

(Վեր.) 2. 3. ԱՇՃԵԱՆ

Ի Լ Ա Ն 1.

Մերքեղի Թուրքիա Մուխթեյիթ մէջիսի՝ սէ-
նէլէրտէն պէրու քէնտի տախթսինտէ պուրու-
նան միսիօնէր, չօպան վէ քիլիսալար սէնէվի
պիր մըգտար իանէ ճէմ էսիս, անըն իլէ թէ-
գաիւտ օլան եէրլի իշնիլէրի գայրմաղը թէնսիս
վէ թէրթիկ էթմիշ իսի իսէ տէ, սօն հատիսէ ի
միւլէլիմէ սաիր ճէմի թէրթիկաթ իլէ պէրա-
պէր, պուրու տախի ալթ իւսթ էթմիշ վէ մէ-
սէլէ եիւզ իւսթիւ գալմիշ իսի: Լաքին կէչմիշ
սէնէնին իթթիհատ թէճէմմիւլէրինտէ իշպու-
մուհիմ մատտէ պէ թէքրար էլէ ալընըպ, պիլ
ճիւմէ էճնէպի վէ եէրլի իշնիլէրին մաալարընըն
1/150 ինի վէ քիլիսալարըն իսէ ֆուգարաթապագ-
լարընա կէլէն իրատըն 1/20 ինի պու ճէլիլ մագ-
սէտէ թախսիս էլլէմէլէրի գարալը թէէքիս է-
տիլիպ, պու իլան վասըթասըլլէ քէյֆիլէթ ճէմի
իշնի վէ քիլիսալարա իսպար էսիլի: Հէր պիր
իշնի վէ քիլիսա քէնտիլէրին աիսի պուլու-
տուգլարը սթասիօն իսալինէտալարընա թախ-
սիսաթլարըն թէսիլմ էտէպիլիլէր:

Մ. Թ. Մուխթեյի Մեհիսի Թարսֆընսան
Քեսաթիպ
Տ. Յ. ԳՈՒՆՏԱԳՃԵԱՆ

Ի Լ Ա Ն 2.

Պրուսա Գաւառական Ժողովը Մարտ 7/80 տէ
Պրուսատա իճթիմա էտէճէլինտէն, մէղքիւր
տախթտէ պուլուհան ճիւմէ քիլիսէ վէ չիւպէ-
լէրին քէնտի մուրախապարըն վագթը մուայ-
լէնտէ մահալը մէղքիւրէ կէճնտէրմէլէրի ըէճա
օլուհուր: Պրուսա տախթսինտէքի քիլիսէլէրին
մէղքիւր մէջիսի պիլ ֆիլի թէչվիզ էթմէլէրի
լազըմ տըր:

ԴԻԹ. ՄՈՒԴԱՑՑԷՍ
ՊԻԼՄԷՃԵՍԻՆԻՆ ՃԵՎԱՊԸ

Մագիսէ խաղ օլուսան, Էնիիւնէրսկ գօնուսան,
Ջեման միւրուր Էքսիֆսէ, ինթիյան կորիւշիսիս,
Ինթիյաս օլուսաւագ, չանքայա գօնուսաւագ
Հապս Էքիլէն պէշ քաշ իսի:
Մանպուսիսանէ միւշիթի՝ նէվնիլան Դալիթ իսի,
Խասիլ իֆթիլաս Էքսի, Բապաս ֆիւքր ափոյիսի,
Տերնալ քաշարսան պիլի սաիսան վագ Էքիլիսի:
Դալիթ քաշը աքըննա, խասըն ալըննա պարըննա:
Գողիսք սիւշիս մէվթա, Թագիլ օլուսու Խիւսա:
Այնթապ ԳԵՈՐԳ ԲԷԼԼԷՆԱՆ

ՄԻՒՍԱՀԷՊԷ

Սիւալ. — Քիլիսէյէ ալագատար օլան պինս-
լարաւ սինէմաթօղրաֆ գուլանըմասընա միւ-
սատտէ էտէլլիմ մի:

Ճեղապ. — Սինէմաթօղրաֆ տալընտա մուզիլըր
օլմալըպ, անճագ անտէ կէօսթէրիլէն ըէսիլէրին
աիլագը վէ ագըր թէչվիզ հա թախթիկ էթմէ-
սինէ կէօրէ անըն իսթիմալը ճաիզ եա զայր ի
ճաիզ օլուր: Սինէմաթօղրաֆ տախի թէաթրօ-
լար վէ պալօլար մէսէլէսինէ պէնգէր: Հէ-
յէթ ի իճթիմալիլ թէրագըր էթտիքէ հիւսն ի
թապիլաթը (նաշակ) թէչվիզ էթմէք: Էնալիլի
էլլէնտիլիկ ֆէրահլանարմազ վէ ալիլ վագթտա
անլէրին ալագ վէ էվսաֆընա ճիհէթ վէրմէք
իշիւն պու վասըթալարըն իսթիմալընա լուգու-
հասը օլուր: Պու վասըթալարըն հէր պիլի տէ
հիլէ տէֆա սու ի իսթիմալ էսիլմիշ օլուհու-
տան, պագըլար անլէրի պիլտէն հիւքմ էտէրէր
իսէ տէ, պու սօղրու տէլիլ տիր: Թէաթրօլար,
գօնէրսէլէր, սինէմաթօղրաֆլար հէփ հիւսն ի
սուրէթլէ իսթիմալ օլուհապիլիլէր: Պինսն ա-
լէյն անլէրի մուզիլըր տիր տէյու պիր պըչագտա
քէսիպ աթմագ ճաիզ տէլիլ տիր: Պիլա չիւպէ
չօգ կէչմէլտէն պէլլի շէնլէրիմիլտէ պու նէվ էյ-
լէննէ վասըթալարըն էյի քիմսէլէր քէնտի էլլէրինէ
ալարագ անլէրի իսլահա սայ էտէճէլէր: Լա-
քին պիլգէ շիմտիլէք քիլիսէլէրիմիլտէ աիս եա
անլէրէ ալագատար օլան պինսալարը պէօյլէսի
մագսէտէր իշիւն իճարա վէրմէք եախօտ տէ-
վամի սուրէթտէ գուլանմագ փէք էմին պիր
մէսէք տէլիլ տիր: Պուլար վօլայ սու ի իսթի-
մալ օլուհապիլարընտան քիլիսէ անլէրին եիւ-
ղիւնտէն մանէվի գիյան շէքէպիլիլ:

Ս. — Դուկ. 2. 34 ին մանտը նէ տիր:

Ճ. — Քրիստոսըն աղամէթի պիր տէ չու ճի-
հէթտէ տիր քի, օ՝ քէնտի իլէ միւլագաթ է-
տէնլէրին գալպինէ նուֆուզ էտէրէք, անլէրին
հագիգի սիլթէթինի մէյտանա չըգարըր: Պիր ա-
տէմ թամաքեար իսէ, օ թամաքըն հըֆզ էտէ-
րէք, շէվէթփէրէսթ իսէ, նուգուգաթը նէֆաս-
նիլէսինին իգնալնտա տէվամ էտէրէք անըն
չակիրտի մագամընտա գարամալ: Յիսուսըն հու-
ղորընտա ատէմէլը հա տիւշէրէր հա գալգար-
լար: Սիմէճ Մէսիլին պու գուվէթինի իսա-
պէր վէրիյօր իտի: Վէ անըն պու գալպիլէր
նուֆուզ էտէն հալը նէթիճէսինտէ նիհայէթ ա-
նըն ալէյինտէ ստալէթ ույանըպ, պու իսէ
անըն էօլիմիւնիւ պատի օլանագ իտի, վէ Մէր-

հէմին ճանրնա պու եօլ իլէ գըլըճ կէշէճէք խալի:
Ս. — Կիրակիկի ագչամտան ագչամա՞ մը եօզ-
աա եարը կէճէտէն եարը կէճէյէ՞ մի թուրմազ
Բիթապը մուգատտէսին տհքեամընա մուգա-
փըզ տըր:

Ճ. — Պու մէսէլէ Բիթապը մուգատտէսլէ
թալին էտիլէճէք պիր շէյ տէյիլ տիր: Սաաթ
12յի իսթէր կիւնէշ պաթմատան իսթէր եարը
կէճէտէն հիսապ էթ, պուշըն իլհամա պիր շու-
մուլը եօզ տըր: Ալաթուրքա կիւնէշ պաթմա-
տան հիսապ օլունուր, լաքին շիմաի ալաֆրան-
կանըն տահա զիյատէ ֆէննի պիր էսաա իւզէրինէ
միւէսէս օլունուր անլաշլարադ թիւրքիատա
պիլէ նիշէ ըսմի տաիլէրտէ ալաֆրանկա ու-
սուլ գապուլ օլունմուշ տըր: Իմտի հէր հանկը
ուսուլ սիգէ միւնաաիպ կէօրիւնիւր իսէ էօյլէ
եափրնըզ, ֆարըզ եօզ տըր: Պիզճէ եարը կէճէտէն
եարը կէճէյէ հիսապ էթմէք տահա զիյատէ ֆէն-
նի տիր:

Ս. — Վարըղըն մանաշը իչիւն ճէմաաթ թարա-
ֆընտան վէրիլէն վառլարը Կիրակի կիւնիւ իսա-
տէթ եա տէրա վազթընտա թօփլումազ ճափիզ
մի տիր: Հաֆթանըն տիկէր կիւնլէրինտէ ճէմ
էտիլտէ տահա միւնաաիպ օլմա՞զ մը:

Ճ. — Պէօյիւք ճէմաաթլարտա պու նէվ լու-
հանի խանէլէրի հաֆթա արասընտա թօփլումազ
փէք կիւն օլունուրնտան, տէրատէ սընֆլարտա
ալմազ տահա գօրայ տըր: Վէ լաքին էյէր պիր
մահալտա պու իչի հաֆթա արասընտա կէօրմէք
միւմքին օլուրտա օ տահա էյի օլուր: Շու տա
սաֆիւ տիր քի, Ինճիլին վազընը տէվամ էթ-
տիլմէք իչիւն փարա վէրմէք իսպատէթ արզ
էթմէք աւէրէճէսինտէ լուհանի պիր խրտմէթ օլ-
ունուրնտան, վազընը մաաշը իչիւն վէրիլէն
վառլարը Կիրակի կիւնիւ վէրմէքտէ պիլզէ պիր
մահալուր եօզ տըր:

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի

Ինկիլթերա. — Փալլամէնթո Փետ. 14տէ
գըրալըն նութզը իֆթիթահիսի իլէ քիւշտա օ-
լունմուշ տըր: Մէզքիւր նութգտա Ինկիլթէր-
րանըն իթալիա իլէ թիւրքիա արասընտա միւսա-
լահա ագտը իչիւն, միւնաաիպ ֆուրաաթ կէլաթտէ
տիկէր տէվլէթլէր իլէ օյէրապէր թէվաաթա հա-
զըր պուլունտուղու, Իրանտա ասալիչին իա-
տէսի էմրինտէ Իրան հիւքիւմէթինէ եարալմ
էտէճէյինի, Չին պիւհրանընը տիգգաթ իլէ թա-
գըպ էտիլմէքտէ օլուպ պիթարաֆ պուլունտուղու,
աֆիյօն վէ էմալի էճգանըն թիճարէթինի թահ-
տիա իչիւն Լահէյ մէճլիսինէ մուրախսաալար
կէօնտէրտիլէ: Գըրալըն Հինտիսթանը զիյարէթին-

տէն մէմուռն գալարըլը պէյան էտիլմիշ, վէ տա-
խիլի իտարէլէրինճէ պազը էսաաթ թէպէտտիւ-
լաթ թալէպ էտէն լահալարըն թադտիմ էտի-
լէճէյի, էզճիւմիէ, Իրլանտայա տահա էյի պիր
ուսուլը իտարէ (Հօմ Բուշ) վէրիլէճէյի, Ուէյս
զըթաաընտան միլլի քիլիսէնին լազվ օլունաճազը,
րէյ վէրէնլէրէ տաիլ հէնի պիր գանուռն թազ-
տիմ էտիլէճէյի պիլաիլիմիշ տիր: Պու նութգ
իւզէրինէ ճէրէյան էտէն միւզաքէրաթ էտա-
սընտա, պաշ վէքիլ Լօրտ Հօլաէյնին Ալմանիայը
գիլարէթի միւնաաիպէթիլէ պու իքի միլլէթ տ-
րասընտա պիր իթիլաֆ հուսուլունա տաիլ զէ-
մին արանըլարընը, վէ պու թէշէպաիւսիւն
մուվաֆֆազ օլունալընտ իւմիտլար օլունուրնու
պէյան էթմիշ տիր: Լուսալիֆ թարաֆ րէիսի
իրաա էթտիլի նութգտա գապիւնէյէ շէտիտէն
հիւճիւմ իլէ մէպէքլէրինի մուաիսէպէ էյլէմիշ
տիր: Պու տէվրէ Ի իճթիւմըն վէք չումաթալը
օլունալը պէլթի տէ գապիւնէնին սուգուլթը խա-
պէր վէրիլմէքտէ տիր: Խուսուսա Իրլանտա Հօմ
Բուշ վէ Ուէյզ միլլի քիլիսէնին լազվը մէ-
սէլէլէրի իւզէրինտէ շէտիտ միւզաաաաթ ճէ-
րէյան էտէճէք տիր: Ինկիլթէրա իլէ Ալմանիա
արասընտա իթիլաֆ մէսէլէսինէ տաիլ իրաա է-
տիլէն նութգտա պու իթիլաֆըն՝ նէ Իթիլաֆը
Միւսէլլէսէ նէ տէ Իթիլահաա Միւսէլլէսէ պիր
կէօնէ սու ի թէէսիլի օլմաաճալը թէէյիա է-
տիլմիշ տիր: Պիր կիւն սօնրա Ալմանիա Բայաշսա-
կընտա պաշ վէքիլ Հէր Պէթմէն Հօլվէկ աշի
մէսէլէ իւզէրինէ պէյանը էքքեար էտէրէք,
պու իքի տէվլէթլէր արասընտա պիր իթիլաֆ
իչիւն միւզաքէրաթ տէվամ էթմէքտէ իսէ տէ,
չիմտիլիք վիյատէ պիր շէյ տէյէմէյէճէյինի խա-
պէր վէրմիշ տիր:

Չին. — Չինտէ իմիէրաթօրըն էմրնամլէ-
րինին նէչրի իւզէրինէ չիմալի վիլալէթլէրտէ, վէ
Փէքլինտէ քիւմիլ սիւքիւնէթ ճարի օլմուշ տըր:
Ճէնուպտա ճիւմուրիլէր տաիլ ճիւմուրիլէ-
թին իրանընտան մէմուռն գալարը իսէլէր տէ,
հալա Եուան-Շիգայըն մէսլէյինէ թամմ իթիւմտ
էտէմէյօրլար: Վէ Եուան-Շի-գայըն ճէնուպ
ճիւմուրիլէթինի թանրմասըն թալէպ էտիլօր-
լար: Տօգ. Սուան-Եաթ-Սէն րիյատէթտէն իսթի-
ֆա էյլէմիշ օլուպ, Եուան-Շի-Գայըն րէիս ին-
թիլապ օլունմաաընը թալիլէ էյլէմիշ տիր:
Տօգ. Սուան-Եաթ-Սէնին ֆէտաքիւրիլը, վէ
ճիւմուրիլէթլէ իֆա էթտիլի խրտմէթ ալգըշ-
լարլա թադտիլ էտիլմիշ տիր: Եուան-Շի-Գայ
ճէնուպ Եանքինէ կիթմէք իսթէմէյօր: Նիհա-

յէթ եռան րկյասէթէ ինթիխապ էտիւմիշ օլուպ
Նանքինէ կիտէճէյի տէ մէմուլ տըր:

Գարասաղ Գրալը Բուսիա Զարընը ղիյարէթ
էյլէմիշ տիր: Պու միլնասիպէթիէ Պարգանլար
մէսէյէսինտէն խէյլի պահա էտիւմիշ խէ տէ,
միւշարիլէյին պէյան էթալի պիր ֆիլքը նա-
զարը տիգզաթ ճէլպ էյլէմիշ տիր: Գրալ Նի-
գօլանըն էֆքիարընձա Պարգանլարտա պիր միւշ-
քիլաթըն գուհուր էտիպ էթմէյէճէյի իսթան-
պօլտաքի հիւքիւմէթին ահվալ վէ վալիյէթին-
տէն ասըլը տըր: Իսթանպօլտա իչէրի սապիթ
էլ իլէ իտարէ էտիպ, Այնաւլուալուգտա էսասի
իպահաթլար ինրա էտէն պիր հիւքիւմէթ պու-
լունուրա Մագէտօնիատա պիր կէօնէ րահաթ-
շըզլըզ գուհուր էթմէյէճէյ տիր:

Իրան. — Իսկիլթէրա վէ Բուսիա հիւ-
քիւմէթլէրի Իրանա հէր պիրինին տէրնալ
100,000էր լիրա իգրազ էտէճէյլէրինի պէյանլէ
Իրան հիւքիւմէթինին ասայիլի իատէ իչիւն աէր-
հալ իլէ պաչամասընը թալսիյէ էթմիշլէր տիր:
Ասթրապատտաքի Բուսիա գօնսօլտը սապլըզ
Շահ իլէ շախտէն կէօրիւչլէք՝ միւշարիլէյին
պիր տահա տէօնմէք իւզլի Իրանը թէրք է-
տէրտէ Իրան հիւքիւմէթինին քէնտլինէ թէգալուտ
մասալը վէրէճէյինի խապէր վէրմիշ տիր: Շահ սօն
ճէվապընը վէրմէմիշ խէ տէ, թէքլիֆ էտի-
լէնտէն ղիյատէ պիր մէպլալ թալէպ էթմիշ տիր:
— Թալլըզ ղագէթասընըն թէհրան մուխպիրինին
պէյանընա նազարէն՝ Իրանտա թէքրար մէպու-
սան ինթիխապընա պաչանտօնալը ըրվայէթի պի
էսաս տըր: Ումուրաչինա սիյասիյունտէն պէ-
յանընա կէօրէ, իտարէ ի մէշրութէ թա-
սաթվուրը շիմիլիք պէր թարաֆ էտիւմիշ տիր:
Թէպրիզ, Բէշտ, Իսֆահան վէ Մէշտ էհալիսի
իտարէ ի մէշրութէ թարաֆտարանը իսէլէր տէ,
ճէնուպի սէմիլէր էհալիսի պիր իտարէ ի մէշ-
րութէ վէ Սէրքէզի Հիւքիւմէթ էֆքիարընա
փէք իշթիրաք էթմէմիշ տիրլէր:

Գօնթ Էրհէնքալ. — Գօնթ Էրէնթալ պու սօն
խասթալըզընտան ազատէ ի սէր էտմէյէրէք
Փետ. 17 տէ վէֆաթ էյլէմիշ տիր: Սօն կիւն-
լէրտէ մուհարէպէ թարաֆտարանընըն հիւքիւմ-
լէրի էօլիւմիւնիւ թաճիլ էթմիւմիշ տիր: Էօլմէզ-
տէն էվվէլ տալըն վագթընտա սէօյէտիլի սօն
սէօզ չու օլմուշ տըր, «Պաթիթիար պուլուն-
տուղունտա սէվինմէ, ֆուրթունտա գօրգմալ»
— Փափա հագրէթլէրի պիր թահրիրաթը ումու-
միյէ նէշր էտէրէք, գարըլարըն ճեգօրթե կանի
կէօքսիւ աչլըգ էլպիսէ կիյէրէք կիթիթլէրի
զիյաֆէթ խաթիտա ճէմիյէթլէրտէ րուհանիլէ-
րին հազըր պուլունմասընը կատաք էյլէմիշ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Փանկալթի մէսէլէսի տուրէթի գաթիյէտէ
թէպիլյէ էտիլմէմիշ խէ տէ, եազընտա Փաթ-
րիգխանէնին մէթալիպինէ մուվաֆըզ պիլը
շէքլտէ հալ օլունաճալը իւմիա օլունմագտա
տըր: Տիրան էֆ. Սրկանեան վէ Մուրատեան
էֆ. մէսէլէյի պիգզաթ Ատիլյէ նազըրընա արգ
վէ գանուհի վէսալի իլէ Էրմէնիլէրին հուգու-
գուհու միւտաֆաա էյլէմիշլէր, վէ միւշարիլէյին
պու իֆատէլէրի Սատրազամըն նազարը տիգ-
զաթընա հէվալէ էյլէմէք իւզլիէ կանընա գալիտ
էյլէմիշ տիր: Սատրազամ հազընթլէրի պու մէ-
սէլէյէ տաիր իֆատաթ վէ մալիւմաթը տինլէ-
տիքաէն սօնրա Փաթրիգխանէնին իտահա վէ
թալէպլինի հազլը կէօրմիւշ տիր: Շու հալտէ
Շէհր էմանէթի Փաթրիգխանէ իլէ ուզլաւմալ
չալըճադտա տըր: — Պազը ղագէթալարըն իս-
թիլիպարաթընա նազարէն հէյէթ ի վիւքէլա սօն
իճթիմալարըն պիրինտէ արազի մէսէլէսին
միւթէալըզ սալալարըն մէճիսի իտարէլէրտէ
տալիսի րույէթ վէ թէսվիյէ էտիլէպիլմէսին
տաիր պիր գարար վէրմիշ տիր: Իքի սէնէ էվ-
վէլ պու նէվ պիր գարար ֆէրմանը Շահանէյէ
իգթիրան էյլէմիշ վէ պիւթիւն վիլայաթա թէպ-
լիլ էտիլմիշ իսի: Լաքին Հազգը փաշանըն սէ-
տարէթինտէ պու գարարըն հիւքիւմէ ատէթա
սըֆըր տէրէճէսինէ էնմիշ իսի: շիմիսի պու գա-
րալա արազի մէսէլէսինին հալընա սօգրու պիլ
ատըմ աթըլմըշ օլույօր:

— Փետ. 14 Զարէնպիսի կիւնիւ սապլըզ փօսթա
վէ թէլղրաֆ նազըրը վէ Ազգ. Վարչօրինըն
Ա. Տննապէսի Յակոբ էֆ. Իսթանպօլտեան ֆիւճ-
ճէթէն Պէյօղլունտաքի խանէսինտէ վէֆաթ էյ-
լէմիշ տիր: Միւմալիլէյին փէք մուզլէտիր հու-
գուզլինտա օլուպ, փօսթա նէգարէթինէ թա-
լինինտէ՝ 3 այ գարֆընտա մէզքիւր տաիրէտէ
միւքէմմէլ ինթիխասա քէսպ էյլէմիշ իսի. Յա-
կոբ էֆ. նին վէֆաթը կէրէք հիւքիւմէթ վէ
կէրէք Էրմէնի միլլէթի իչիւն էլիմ պիր գա-
լաթ տըր: — Եէնի Նաֆիա նազըրը ձա-
վա պէյ Սամաթիատա վէրալի պիր գօն-
ֆէրսանտա իթլըաֆը անասընտան պահա էյլէ-
տիլի սըրատա Էրմէնի միլլէթինէ նազըլը քէրմ
իլէ մալիտէ Էրմէնիլէրին կիրիֆթար օլտուղու
ֆէլաքէթ վէ մէզալիսի սալարապ, վէ քանլէրին
հիւրրիլէթիւրվէրլիլինի հիւքիւմէթ գարըլ սա-
սադաթ վէ խըսմէթինի սէնա էյլէտիքտէն
սօնրա չու սէօզլէրի իլավէ էյլէմիշ տիր, «Էր-

մէնի միլէթինին՝ հիւրիւյէթ աչգընա իճրա էյ-
լէտիքլէրի ֆէտաքեարլըգ ինքեար օլունամաղ,
անկեր հիւքիւմէթէ գարչը նէ գատար իշթիքեա
վէ նախօշնուտի պէյան էյլէսէլէր, մէմլէքէթ
թէհլիքէ վէ պիւհրան իշինտէ պուլունուղուն-
տա տէրհալ թիւքլէրէ եէտ ի իմտաա ուղա-
տըրլար: Էմին օլունուղ էֆէնտիլէր, թիւքսիւղ
էրմէնի, էրմէնիսիգ թիւք օլամաղ: Էրմէնի
թիւքլին գարտաչը տըր, վաթան գարտաչը տէ-
յիլ, իլլա էօգ գարտաչը տըր:» Ծավիս պէյին
պու սէօզլէրի «Եաչասըն էրմէնի գարտաչարը-
մըգ» նիտաար իլէ ալգըլյանմը տըր: — Փետր.
Յտէ Փարիզտէ ֆիւնտն ը գարիֆէ մէքթէպինին
տուխուլիյէ իմթիհանլարընա 6 էրմէնի իշթիրաք
էյլէմիշ, վէ պուլնարտան Յի Ֆրանսըզ վէ էճ-
նէպի րազիպլէրի արասընտա պիրինճիլիյի գա-
ղանմը տըրլար: Պու էֆէնտիլէրաէն Պ. Վա-
հան Շաքարեան վէ Պ. Քամէր Չարքեան րէս-
սամըգ տարէսինէ, վէ Պ. Ներսէս Աճէմեան
հէյքէլթրաչըգ չիւպէսինէ գապուլ օլունմը
տըրլար: — Պուլղար խասթախանէսի սէր թա-
պիպի Տօգ. Եաղուպեան էֆ. էնճիւմէնի թըպ-
պիյէ ի Շահանէյէ պիրինճի րէիս ինթիխապ օ-
լունմը տըր: — Իքի սէնէ էվլէլ իտարէ ի
էօրֆիլէ գարարըլէ թաթիլ էթտիրիլէն Մանգու-
մէ ի էֆֆեար զաղէթասընըն պու տէֆա պա
իրատէ ի սէնիլէ Յովհաննէս էֆ. Գալսէրեանըն
թահիլ ը իտարէսինտէ նէշրինէ միւսաատէ է-
տիլմիշ տիր: — Էրմ. Գաթօլիք պուհրանը տէ-
վամ էտիյօր, ճէմաաթ արատա պիր նիւմայիշ-
լէրլէ թէրգեանա գարչը նէֆրէթլէրինի պէյան-
տան կէրի գալմայօր, թէրգեան ալէհինտէքի
նիւմայիլէրէ Պաքչեան, Ինճիճեան կիպի Վրդ.
լէր իշթիրաք էտիյօր: Սօն նիւմայիլտէ Ինճիճ-
եան Վրդ. պու հարաքէթին տինէ, քիլիսէյէ
գարչը տէյիլ, վաղիֆէսինի սու ի իմթիմալ էտէն
պիր զաթա գարչը օլունուղունու էհալիլէ թէֆ-
հիմ էյլէմիշ տիր: Թէրգեան Փետր. Նտէ պիւ-
թիւն Վրդ. լէրի տալէթ էյլէիլ ագտ էյլէտիյի
մէճիլտէ, հաղըրուն թարաֆընտան քէնտինէ
գարչը պէյան էտիլէն էֆքեար վէ հիսսիյաթը
կէօրէրէք չու իֆատէտէ պուլունմը տըր, «Էրմ.
Գաթօլիք քիլիսէսի մէշրութիլէթէ մուղայիթ
տիր, պու սէպէստէն սալա Ազգ. Ժողով թա-
նրմաղ, գան տէօքիլէճէյինի պիլսէմ գարարմ-
տան տէօմլէյէճէյիսի» թէրգեան հաղգընտա
էրմ. Գաթօլիք ճէմաաթընըն ֆիքրինի սնիւ-
մաղ իշինտէ անկերին րէյինէ միւրաճաաթ էտիլ-
միշ իտի. Փետր. Չտէ պիր հէյէթ ի մախուսէ

մէգքիւր րէյլէրին նէթիճէսինի Ատիլէ նաղըրը
Մէմտուհ պէյէ թագտիմ էյլէմիշ տիր: Պու նէ-
թիճէսին թէրգեան ալէհինտէ օլունուղ սէօյ-
լէնիյօր: — Փանկալթի մէսէլէսինէ տարի ալը-
նան սօն խապէրէ կէօրէ, Շէհր էմանէթի գապ-
րիսթտնն տիվարլարընը հէտիլնի էմր էյլէմիշ
տիր: Խոյթ Բահանասընը գաթիլլէրինտէն Միր
Մրչօ մէյթէն տէրտէսթ էտիլմիշ տիր: — Էր-
ղինճանտա Գաֆրիլէ իմինտէ էրմէնիին գա-
թիլի Հազգը 15 սէնէ մահուսիլէթէ հիւքմ օ-
լունմը տըր: — Ջէյթուհ գաիմագամը Պայ-
րամ Ֆէհմի ասքէրլիքաէն ֆիրար էտէն պիր
գաչ կէնճլէրի տէրտէսթ իշինտէ ժանտարմալարա
էթրաֆ քէօյլէրի տէհէլէթէ տիւշիւրմիւշ, վէ
ինթիլյաթսըզ հարաքէթիլլէ ուֆաճըգ միւսաատէ-
մէյէ տէ սէպէս օլունը իտէ տէ, ճան թէլէֆա-
թը օլմամը տըր: Հալէպ վալիսի գաիմագամըն
պու հարաքէթինի թագպիհ էյլէմիշ տիր: —
Շամը շէրիֆ տարիւլֆիլունընտա պու սէնէ Յ1
էրմէնի թալէպէ պուլունուղ, պուլնարտան
17սի թըպպիլէ վէ 14իւ էճգաճըըգ չիւպէսինի
թագըպ էտիյօր: Պու մէքթէստէն 8 սէնէ
զարֆընտա 50 գատար էրմէնի մէզուն օլունը,
վէ անկերտէն Յիւ թըպպիլէ չիւպէսինի իքմալ
էյլէմիշ տիր:

Փ Ր Օ. Ճ Է Մ Ա Ա Յ Ը

Հիւքիւմէթ Մ. Թ. Դօլէճին Յիւնճիւ վէ
4իւնճիւ սընֆլարընա աիտ թալէպէյի ասքեր ալ-
մազ իսթէմիշ իտէ տէ, մէքթէպին րէիսի Մահ-
մուտ Շէվքէթ փաշայա պիր թէլէղրաֆ չէքիւլ,
գօլէճին 1ինճի վէ 2ինճի սընֆլարը թալէպէսի
կիպի տիկէր Իքի սընֆլատաքիլէրին տէ մուաֆ
թութուլմալարընը իսթիրամ էյլէմիշ տիր: —
Պու եաղընլարտա Մարաչըն էպէնէզէր Ինկիլիզ
էյթաֆտանէսինին սէնէվի զիյնէթի Փրօթէսթան
վէ Լուս. րուհանի վէ միւթէպէրանընտան պէօյիւք
պիր իզսիհամ հուզուրընտա իճրա էտիլմիշ տիր:
Պու խըտմէթտէ Արթ. Տէր Ղեւնդ Բահանայ
Նահապետեան իրատ ը նութգ էտիլ տէմիշ տիր
քի, «Պու նէ՛ աճալիպ վէ միւէսսիր մէնգարէ,
պիլիմ եալուլարըմըգ, սէֆիլ չօճուզլարըմըգ,
գալըըլպ պու տէրէճէտէ հիւքսէք թալիմ ա-
լըյօրլար իմիշ, գըզլարըմըգ մուղիգա չալըյօր-
լար, պաղըսընը կէօրիւյօրմ կէլին օլունուղա-
րը էվտէ պաշգալարընտան տահա թէրպիլէլի
տիրլէր, նէ աճալիպ պիր նախախնամութիւն, 16
սէնէ էվլէլ մահպէստէ իքէն գանն էտիյօր իտիմ
քի, էրմէնի միլլէթի մահվ օլտու, պաթտը, եա-

լընըզ պէն գալարմ, լաքին համա օլտուն էօյլէ տէյիլ իմիշ: Շիմտի իսէ հէթիմէրիմիզ պէօյիւ- յիւպ զայաթըն հէրինի մօլտուրույօրար, լա- քին պուշարըն ճիւմէսի իչիւն (Միս Մէմէնտա խիթապէն) էյ Ֆազիլէ հանըմ, սիզէ միմնէթտա- րըզ, մէմնունըզ (էլինի թութարագ) սէնտէն չօզ մէմնունըզ: Ասլա բիյա էթմէյօրըմ, գալ- պիմին հիսս էթտիյինին ՚հէփսինի սէօյլէմէյէ միւզթէտիբ տէյիլիմ, միւթէչէքքիւրիզ, էյ սէվ- սէվկիւլիւ տօսթոււմուզ, Բապպ սիզի միւպարէք գըլսըն:» Պաստէմա խըտմէթ Տէր Ղեւոնդ Հայրըն պաւկապիչի իլէ խիթամ պուլմուշ տըր: — Փրօֆ. Սնանիկեան Ամէրիգաւան պիզէ հազըյօր քի, «Բահնիւնատա Սմէրիգալը պիր տօգթօր հազ- գընտա պազը նախօշ ակնախիւրքիւնյարա բասթ կէլսիմ: Սնյէրտէ իմա էսիլէն զաթ՝ Ամէրիգա- տաքի իֆատէլէրինտէ զայէթ տիզգաթըլը պու- լունմուշ օլուպ, նութգլարընտա իթիւրազ էտի- լէճէք պիր շէյ պուլունմամըլ տըր: Ուսթըրըն վաղըր վէ Կոչնակտա իշաաշըմըզ օլան Մր. Մա- նալեան տաթի միւմաթիլէյին տէսիքլէրինէ հազգ վէրմիշ տիր:» — Մ. Ամէրիգանըն Պինկէմթըն շէհրինտէ թագրիպէն 15 խանէ հսիսա 100 նուֆուս էրմէնի պուլունմագտա օլուպ, պուշ- լար Կիրակի կիւնյէրի վէ հաֆթա արասընտա բուհանի խըտմէթլէր իճրա էտէրլէր: Պու մա- հայա իլք կիտէն էրմէնի Կոտտանդին էֆ. Կէրթմէնեան խտի: Պուշար Յունվ. 27տէ պիր իւնսի իճթիմա ագտ էտիպ, անտէ էրմէնի կէնճ օլանյար վէ կէնճ գըզլար թարաֆընտան մա- գամլար թէրէնիւմ էտիլմիշ, վէ Օպըրն իլմի իլահիսինտէ թահսիլ իլէ մէշըուլ օլան Հաճընը Սարգիս էֆ. Բըզեան պիր չուլթգ իրաս էյ- լէմիշ տիր: Պու միւնասէպէթլէ Կիլիկիա էօք- սիւզլէրի իչիւն 125 տօրար (թագրիպէն 28 լիրա) իանէ ճէմ էտէրէք Փաթրիգիսանէյէ վէ Մր. Փիթէ կէճտէրմիշլէր տիր: — Սունկուլու քի- լիսէսի Բիւրտիսթանտաքի Ինճիլի իշ իչիւն 1 1/4 լիրա իանէ ճէմ էթմիշլէր տիր: — Իսթանօզ- տան Յակօբ աղա Միսիլեան գարիլէ ի մէզքիւ- րէտէքի Դաշնակցական գլիւպա, քէզալիք Ագ- չէհրաւէ Հոգնսիւսց Բիւսոնեանան Միտքիւն նամ ճէմիլէթ Ագչէհրին Ագգալին մէքթէպինէ վէ Վեր. Յակօբ Ֆիլեան Պիթիյաստա պիր զա- թա պիրէր Բահնիւնա ինտա էյլէմիշլէր տիր: — Վեր. Յ. Ֆիլեան Ենիճէյի թէրք իլէ Պրուսայա կէլմիշ օլուպ, օրաստա Բիթապը մուգատտէս վէ սաիր քիթապլար սաթմագ իւզըն պիր քիւ- թիւպիսանէ աշըլ տըր: Միւմաթիլէյին քէրիմէսի

Օր. Աղաւնի Ֆրէզնօտա Մինասիկ էֆ. Պագ- գալեան իլէ էվլէնմիշ տիր: — Վեր. Յ. Գ. Պիւլ- պիւլեան Անթաքիա սէֆէրինտէն Անթապա տէճմիւշ օլուպ, հազընտա Հիւսնի-Մանսուր թարաֆլարընա կիտէճէք տիր:

S U Խ Ի Լ Ի

Ձաթը Շահանէ Ինկիլթէրրա գըրալը Ճօրճ հազրէթլէրինէ խանէտանը Այ Օսման նիշանը վէ գրալիշա հազրէթլէրինէ մուրասսա իմթի- յազ նիշանընը վէրէճէք իմիշ: Հէյլթի վիւքէյա իշպու նիշանյարըն Լճստրա սէ- ֆիրի թէվֆիզ փաշա թարաֆընտան թէվտի է- տիլմէսինէ գարար վէրմիշ տիր: Իշպու Ոսանէ- տանը Այ Օսման նիշանը չիմտիլէ գատար էճ- նէպի հիւքմտարանտան հալընըզ Ալմանիա իմ- փէրաթօրընա վէրիլմիշ տիր: — Տախիլիյէ նա- զըրը Հաճի Ատիլ պէյին թահթըլը բիյասէթիլնտէ Մաքէտօնիայա ազիմէթ էթմիշ օլան հէյլթի իլալահիլէյէ՝ Ինկիլթէրրատան զայրի տիւվէլ ի մուսազգամա սէֆարէթխանէլէրինտէն պիրէր մու- րախտա թէրֆիզ էսիլմիշ տիր: Պու խապէ- րէ պէօյինք պիր Էհէմիլէթ աթֆ էսիլմէքտէ տիր: — Ճալիտ պէյ Նաֆիա նազըրը թային օլունմուշ տըր: — Փօսթա վէ թէլէզրաթի նա- զըրը Թալէաթ պէյ՝ Հաճի Ատիլ պէյին հէրինէ Տախիլիյէ նէզարէթինէ վէքեալէթ էթմէքտէ տիր: — Նաիլ պէյին իսթիֆա էտէճէյի վէ Հալ- լաճեան էֆէնտինին Մալիյէ նազըրը թային օ- լունաճաղը բիվալէթ էտիլմէքտէ տիր: — Սա- պըզ Իսթանպօլ մէպուսու վէ «Ֆօնի» զազէ- թասընըն միւտիր ի մէսուլու Դօզմիտի էֆ. Փրօֆ. Տիլինըն Թիւրքլէր հազգընտա թահգի- րամիզ լիտան իլէ հազըլմըլ օլան պիր պէնտինի իզթիպաս էթմիշ օլմասընտան տօլալը իտարէ ի էօրֆիլէ թարաֆընտան 4 ալ մահպուսիլէթէ հիւքմ օլունմըլ տըր: — Տախիլիյէ նէզարէթի Սաարազամա պիր թէզքէրէ հազըզ, Ատանա- տա միւհթէրիք օլմուշ օլան քիլիսէ վէ մէք- թէպլէրին ինշաը իչիւն 10,000 լիրա թալէպ էթմիշ տիր: — Բիւզանդիոն զազէթաըլ իտարէ ի էօրֆիլէ թարաֆընտան մուվազգալմէն թաթիլ էտիլմիշ օլուպ. Ռահմիլրա նամըլէ ինթիշար օ- լունմաղա պաշանմըլ տըր: — Բիւրտլէր իլէ էրմէնիլէր արասընտաքի միւնտպասարը հալլ էթմէք իչիւն հիւքիւմէթ 100,000 լիրա սար- ֆընա գարար վէրմիշ տիր: Էրմէնիլէր էվլէնէ հլէրինտէն զասպ օլունան արազիլին քէնտի- լէրէ ախտ օլունաուղունու իսպաթ էթտիքլէրի

Թագաւորաւ քէնտիւղընէ խառն օրունաճաղ, վէ պունա մուգապիլ Բիւրտէրէ պիր Թագմիւնաթ վէրիւնէճէք տիր: Ասայիշին թէէմինի իշին Պիթ- լիս վէ էրպրուս վալիւրինէ սէլահիւթ ի քիա- միլէ վէրիւմիշ տիր: — Փետր. 10 Փագար կիւ- նիւ Տէրնէտէ Իթալիանլար իլէ Թիւրքլէր տրա- սընտա չէսիս պիր մուհարէպէ վուգու պուլ- մուշ տրը: Իլք միւստտէմէ սաաթ 11տէ Օս- մանլը ասքէրլէրին պիր հիւճիւմիւ իլէ պաշլա- լըպ եէնի ինչա էսիւմիշ օլան պիր իսթիհքիսմ արգասընտա պուլունան իթալիա ասաքի- րի թարաֆընտան կերի փիւսկիւրտիւմիւն տիր- տիր: Օրտուտա պուլունան քէօփէքլէր տիւշ- մէնին հաղլաչմադտա իտիլինի խապէր վէրմէ- լէրի իւզէրինէ Իթալիանլար իսթիհքիսմաթտա փուսու գուրարագ տիւշմէն քեաֆի միգտար հաղլաչաղը կիպի անլէր իւզէրինէ աթէշ էթ- մէյէ պաշլամըշ տըրլար: Թիւրք օրտուսու թա- րաֆընտան Իթալիանլար իւզէրինէ էլ խու- պարալարը աթըլմըշ իսէ տէ, անլէր սէմէրէսիզ գալմըշ տըրլար: Իթալիանլարտան 3 քիշի մագ- թուլ վէ 60 քիշի մէճրուհ օլմուշ, Թիւրքլէրտէն իսէ 3 քիշի մագթուլ վէ 20 քիշի մէճրուհ օլ- մուշ տըրլար: — Թօպրուգտա տախի պիր միւ- սատէմէ վուգու պուլմըշ տրը: Միւսալահա ի- չին Բուսիանըն սիւվէլ ի մուանդգտա գապի- նէլէրի իլէ մուսապէրէտէ պուլունտուգու խա- պէր վէրիւմէքտէ տիր: Բուսիանըն թէքլիֆի շունտան իպարէթ իմիշ, չէօյլէ քի թարաֆէյն միւթարէքէ իլան էյլէսինլէր, վէ պունուն իւ- ղէրինէ Թիւրքիա Թարապուսը Դարպտաքի ա- սաքիւրինի վէ Իթալիա սօնանմասըն չէքսին վէ Իթալիա Թիւրքիայա 4,000,000 լիրա թէտիլէ էյլէսին վէ պու սուրէթլէ սուլի թէէմին էսիւ- միշ օլտուն: Պու թէքլիֆէ կէօրէ՝ Թարաֆէյն քէնտի իտտիալարընտան վազ կէչմէյէճէքլէր, եինէ տէ պիրիպիլլէրինին իտտիալըն գապուլ էթմիշ օլմայաճաղար: Պու թէքլիֆ հալա հիւսնի գապուլ պուլմայօր իսէ տէ Բուսիա անը իլէրի սիւրմէքտէ պուլունտուգօր իմիշ: — Ֆէյլէսուֆ Բիպա թէվֆիգ պէյ՝ Պէօյիւք ա- տատա վէրմէք իսթէտիլի գօնֆէրանա հազգըն- տա հիւքիւմէթ ի մահալլիլէյի էվվէլճէ խապէր- տար էթմիշ օլմասըղը իշին Տիւմանը հարպ թարաֆընտան 25 կիւն մահալլիլէթէ հիւքմ վէ թէվֆիֆ էտիւմիշ տիր: — Սատրազամ Սաիա փաշանըն ահվալը սըհիլէլէրի սէպէպիլլէ իս- թիֆա էտէճէյի վէ մագամը Սէտարէթին Լօնտ- րա սէֆիրի թէվֆիգ փաշայա թէվտի էտիլէճէյի

րիվայէթ էտիլմէքտէ տիր: Տիկէր պիր րիվայէ- թէ նազարէն՝ Թէվֆիգ փաշա ճէվապը ընտտ վէլմիշ օլմալլէ, գապիլէ րիյասէթի Ասըմ պէյէ թէվտի օրունաճաղ իմիշ: — Սէն Փէթըրսպուրկ սէֆիրի Թուրսան փաշանըն հազընտա թէգաիւ- տիւ իճրա էտիլմէքտէ միւնտապէթիլլէ ումումի պիր թէպէտտիւլի սիւֆէրա իճրա էտիլէճէյի սէօյլէնմէքտէ տիր: — Թայվգ զապէթասընտա օգունուլմուշ տրը քի, «Ճէմիլէթ ի Իւմիլէ՝ Իթ- թիհասա վէ Թէրազգը ճէմիլէթինտէն չէքլիւրէք Հիւրրիլէթ վէ Իթիլաֆի ֆըրգասընա իլթիրաք վէ մուսավէնէթ էտէճէքլէրինի պիլտիւմէքլիլմէ միւսատտէ պուլուրտուլար: Մէճլիս ի Իւլէմա- նըն՝ Իթթիհասա վէ Թէրազգը ճէմիլէթինտէն իսթիֆա էտէրէք Հիւրրիլէթ վէ Իթիլաֆի ֆըր- գասընա տախիլ օլմալարը սիյասէթ նօզթա ի նաղարընտան հաիլ ի էնէմիլլէթ տիր: Պու ճէ- միլէթին Իսլամլար իւզէրինտէ պէօյիւք թէէսիւրի օլտուլունտան, ինթիլսապաթը ճէտիտէտէ փէք չօգ խըտմէթլէրի օլաճաղը պէտիհի տիր: Շա- յանը աիգգաթ տրը քի, մէճլիս ի Իւլէմա՝ Միւս- լէրին իրիսթիլան գարտաչաղըլլէ իթթիհասաէթ- մէսինի վէ անլէրին հուգուգունու մուհաֆաղա էթմէլէրինի Գուրան պիլէ էմր վէ թասվիպ էթմէքտէ իտիլինի իտտիա էտիլօրլար: — Հիւր- րիլէթ վէ Իթիլաֆի ֆըրգասը՝ Բուսմ վէ Պուլլար րէյլէրինին ճիւմէսինի վէ Իսլամ րէյլէրինին նրաֆընը գաղանաճաղը մուհազգազ օլտուլունտա նազարէն՝ Սէլանիք վիլայէթինտէքի գուլվէթին Յիսինի թէշքիլ էտէճէքլէրի թապիի տիր:

Փետր. 20 սապահլալըն Պէլէտիլլէ միւհէն- տիլլէրինտէն Հատան պէյ վէ պիր գօմիսէր 100 գատար ամէլլէ վէ սաիւրէ իլէ Փանկապիթի գապ- իսթանընըն տիվարլարընը երգմալա պաշամըշ- ար, պունըն իւզէրինէ 1000ի միւթէճալըզ էր- մէնիլլէր վէ պիր չօգ լուհպանլար թօփլանըպ, ամէլլէլէրին էյլէրինտէն գալմա վէ քիւրէքլէրի ա- լարագ երգմաղը մէն վէ երգըլմըշ եէրլէրի թէք- րար ինչա էտէրլէր: Պու էսնտատ Թալէաթ պէյ՝ Հալաճեան էֆ. իլէ իսառն Ժողովա կիթմիշ վէ հէտմ օլունաճաղ մահալ իշին 15 պին լիլա թագաթիւր վէ հէտմ մուսալլէլէսինին էյմիսթիհաէն խապէր կէլէնէ գատար թէլէլիլիլէնէ գարար վէ- րիլմիշ տիր: Շու հալտէ մէսէլէ էսատէն հալլ օ- լունմուշ սալլապիլլիլ:

Միւսիւրի մետուլ վէ սանիլլի իմիլլազ
Թ. Դ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օ. ԱՐՁՈՒՄԱՆ ՄԱՐՊԱՍՏԸ
Տէրիստատէթ, Չագմազըլար, Յակոբեան խան